

Rapportage Boekenbranche Meting 44

1e themameting van 2018 naar het kopen, lezen en lenen van boeken onder jongeren tussen 12 en 25 jaar

1 Inleiding

2 Management samenvatting

3 Resultaten

- Vrijtijdsbesteding/Leesgedrag
- Leessocialisatie/Leescultuur
- Inspireren en informeren
- Digitaal lezen
- Boekwinkelbezoek
- Bibliotheekbezoek
- Leesbevorderingcampagnes

4 Bijlagen

- Achtergrondinformatie
- Onderzoeksverantwoording
- Certificering

Inleiding

Inleiding

In opdracht van KVB-SMB, CPNB, KB en Stichting Lezen doet GfK jaarlijks vier metingen naar het koop-, lees- en leengedrag van Nederlandse consumenten.

De metingen zijn onderverdeeld in twee reguliere en twee themametingen. Deze eerste themameting van 2018 behandelt het lees-, koop-, en leengedrag van jongeren tussen de 12 en 25 jaar oud.

Doel

Het doel van het gehele onderzoek is om meer inzicht te krijgen in het leesgedrag (papier en digitaal) van mensen en om trends/veranderingen daarin in kaart te brengen. Daarnaast worden er regelmatig nieuwe thema's belicht om de kennis over de Nederlandse (boeken)consument zo breed mogelijk te krijgen.

Thema's

De resultaten zijn in dit rapport onderverdeeld in de volgende thema's:

- Vrijtijdsbesteding/Leesgedrag
- Leessocialisatie/Leescultuur
- Inspireren en informeren
- Digitaal lezen
- Boekwinkelbezoek
- Bibliotheekbezoek
- Leesbevorderingscampagnes

Management Samenvatting

Conclusies en aanbevelingen (1/4)

Leesgedrag & vrijetijdsbesteding

Vooraf 12-13 jarigen lezen vaker dan andere leeftijdsgroepen op wekelijkse basis in de vrije tijd

Meer dan een derde van de jongeren (38%) leest minimaal eens per week boeken in de vrije tijd en onder de groep 12-13 jarigen is dit zelfs 53%. Belangrijkste reden voor het niet lezen van boeken is - naast dat boeken lezen niet door iedereen leuk wordt gevonden - dat men de voorkeur geeft aan andere activiteiten. Daarnaast hebben 12-15 jarigen vaker dan andere leeftijden moeite met lezen en kunnen 16-20 jarigen er vaker dan andere leeftijden niet de rust voor vinden.

Het lezen van boeken wordt door veel jongeren als leerzaam ervaren

40% van de jongeren geeft aan het lezen van boeken leerzaam te vinden. Tweederde (66%) van de jongeren vindt dat er voldoende boeken zijn te vinden in de leeftijdscategorie waar zij zich in bevinden. De tevredenheid hierover ligt wat lager voor jongeren tussen de 12 en 15: minder dan de helft van de 12-13 jarigen (48%) vindt dat er voldoende boeken voor hen te vinden zijn.

Meest gekozen genre onder alle jongeren is spanning en avontuur

Bijna de helft van de jongeren (44%) leest boeken in het genre spanning en avontuur in hun vrije tijd. Binnen het genre verplichte schoolboeken lezen jongeren het vaakst over maatschappelijke problemen, gevolgd door geschiedenis. Young adult boeken zijn onder de helft van de jongeren bekend en bijna de helft (44%) leest ze ook. Deze groep is groter onder de 16-20 jarigen terwijl 12-13 jarigen de boeken vaker niet lezen maar het wel zouden willen. Dit genre wordt vooral gelezen omdat het 'lekker makkelijk lezen is'.

Onderhouden van sociale contacten belangrijkste dagelijkse vrijetijdsbesteding

85% van de jongeren is op dagelijkse basis bezig met sms-en en/of appen en daarnaast maakt 73% dagelijks gebruik van sociale media. Ondanks dat televisie kijken met 76% hoog scoort als het gaat om een activiteit die meerdere keren per week plaatsvindt, houdt men zich nog vaker op frequente basis bezig met het surfen op internet (86%).

Conclusies en aanbevelingen (2/4)

Leessocialisatie/ Leescultuur

Jongeren ondernemen overduidelijk meer leesactiviteiten met leeftijdsgenoten dan met ouders

Daarnaast geeft 42% elkaar wel eens tips over welke boeken te lezen of wisselen ze boeken met elkaar uit en geeft meer dan een derde de ander wel eens een boek cadeau. Jongeren ondernemen wel eens leesactiviteiten met hun ouders, maar vaak vindt dit op minder frequente basis plaats. Zo praat slechts 11% wekelijks met ouders over boeken, maar geeft 32% aan dit wel op maandelijkse basis te doen.

Een kwart van de scholieren bezoekt minimaal eens per week de schoolbibliotheek of mediatheek

Deze voorzieningen zijn bij 76% van de scholieren op school aanwezig. Wanneer men de bibliotheek bezoekt neemt meer dan de helft (58%) één boek mee. De jongere scholieren (12-15 jaar) nemen vaker minimaal één boek mee dan de oudere scholieren (16-17 jaar). Praten over boeken/het ontvangen van tips van de leraar of klasgenoten gebeurt vaker bij oudere scholieren in de leeftijdsgroep 18-20 jaar. Desondanks wordt er wel door alle leeftijden veel zelfstandig op school gelezen in boeken die men zelf heeft uitgezocht, 40% doet dit minimaal 1x per week of vaker.

Inspireren & informer

Naarmate men ouder wordt, worden online winkels belangrijker voor zowel inspiratie als aankoop

Daarnaast is de rol van sociale media voor jongere groepen veel groter, alhoewel het belang van de verschillende kanalen wel verschilt per leeftijdsgroep. Waar 12-13 jarigen vooral gebruik maken van YouTube voor inspiratie, maakt de groep 14-15 jaar naast YouTube ook vaak gebruik van Instagram. De 18-25 jarigen leggen de voorkeur bij Facebook.

Conclusies en aanbevelingen (3/4)

Digitaal lezen

Aandeel lezers van e-books in de vrije tijd neemt toe vanaf 16 jaar

In totaal leest 44% van de jongeren wel eens een e-book in de vrije tijd. Bijna driekwart van de 12-13 jarigen leest alleen maar in papieren boeken. Dit aandeel loopt terug tot en met de leeftijdscategorie 18-20 jaar. Kijkend naar online platformen die men kan raadplegen, maakt een kwart van de jongeren gebruik van 'scholieren.com'. Binnen de groep 16-17 jarigen maakt zelfs 66% van de jongeren hier gebruik van en deze groep raadpleegt ook vaker 'Bibliotheek.nl', 'Lezen voor de lijst' en 'Wattpad'.

Afleiding door inkomende berichten op telefoon tijdens het lezen hoog

45% van de jongeren geeft aan snel afgeleid te zijn wanneer ze een papieren boek aan het lezen zijn. Onder de groep jonger dan 16 jaar ligt dit percentage nog hoger.

Boekwinkelbezoek

Een derde van de jongeren bezoekt minimaal eens per kwartaal een boekwinkel

Waar de jongste groep (12-13 jaar) overwegend naar de fysieke boekwinkel gaat voor het kopen van boeken, speelt de online boekwinkel bij de andere leeftijden een steeds grotere rol. Een bezoek aan een boekwinkel is meestal voornamelijk gericht op de aankoop van een boek, maar voor een grote groep speelt de boekwinkel juist voor inspiratie ook een belangrijke rol.

Conclusies en aanbevelingen (4/4)

Bibliotheekbezoek

De bibliotheek is vooral populair onder de jongere tieners

Meer dan de helft van de 12-17 jarigen is lid van de bibliotheek. Dit percentage is zelfs nog hoger onder de 12-13 jarigen, van hen is meer dan driekwart lid. 12-13 jarigen bezoeken ook het meest frequent de bibliotheek. Redenen om de bibliotheek niet te bezoeken zijn, naast het niet lezen van boeken, dat men de boeken ergens anders haalt of liever koopt. De bibliotheek wordt vooral gezien als een plaats om boeken te lenen of terug te brengen, en meestal niet om andere activiteiten te ondernemen, zoals lezen of studeren. De verschillende mogelijkheden om e-books te lezen via de bibliotheek zijn grotendeels nog niet bekend.

CPNB

De Kinderboekenweek bekendst onder jongeren

Driekwart van de jongeren is bekend met deze campagne, gevolgd door De Boekenweek die bij ruim de helft (57%) van de jongeren bekend is. De Boekenweek is wat beter bekend bij 16-plussers.

Onderzoeksresultaten

Leeswijzer

Geven jongens vaker aan dan meisjes

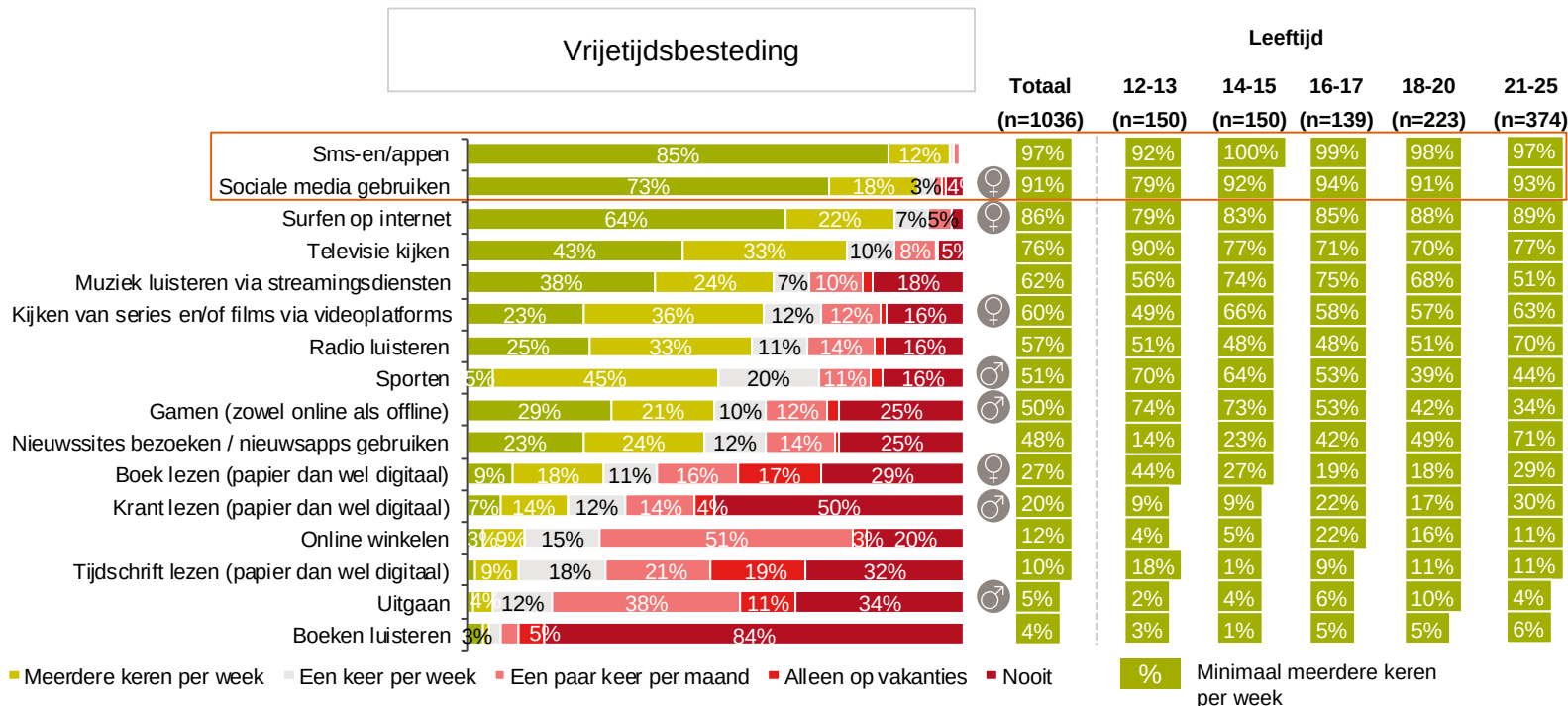

Geven meisjes vaker aan dan jongens

Vrijetijdsbesteding/leesgedrag

Meer dan een derde van de jongeren leest minimaal 1x per week een boek in de vrije tijd

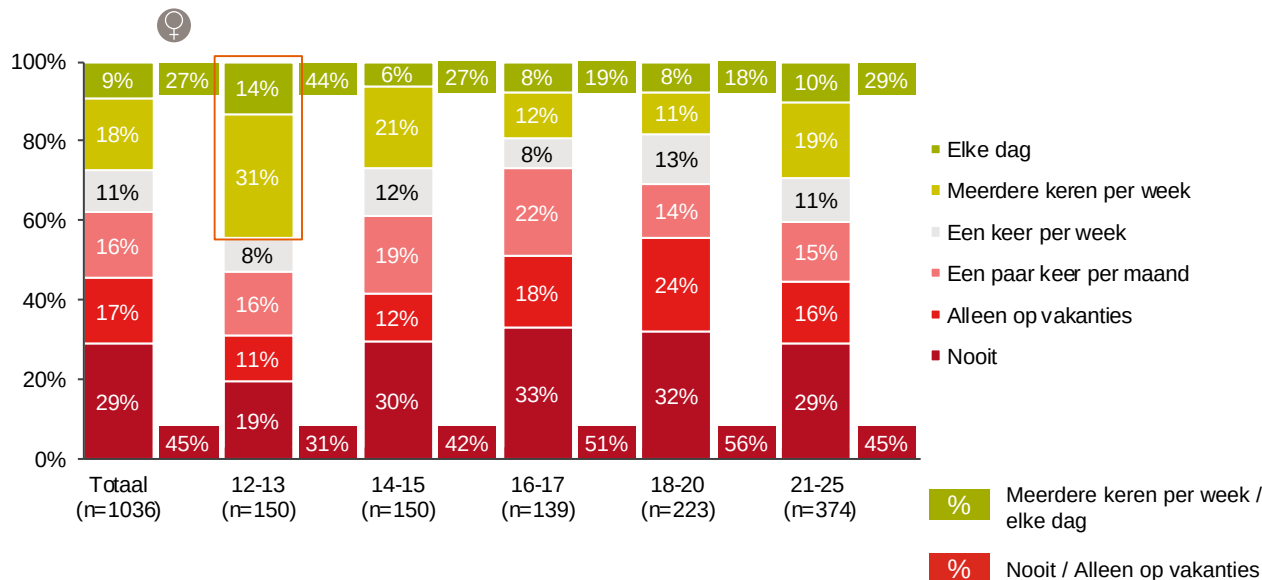
12-13 jarigen lezen frequenter boeken in hun vrije tijd dan andere leeftijdsgroepen

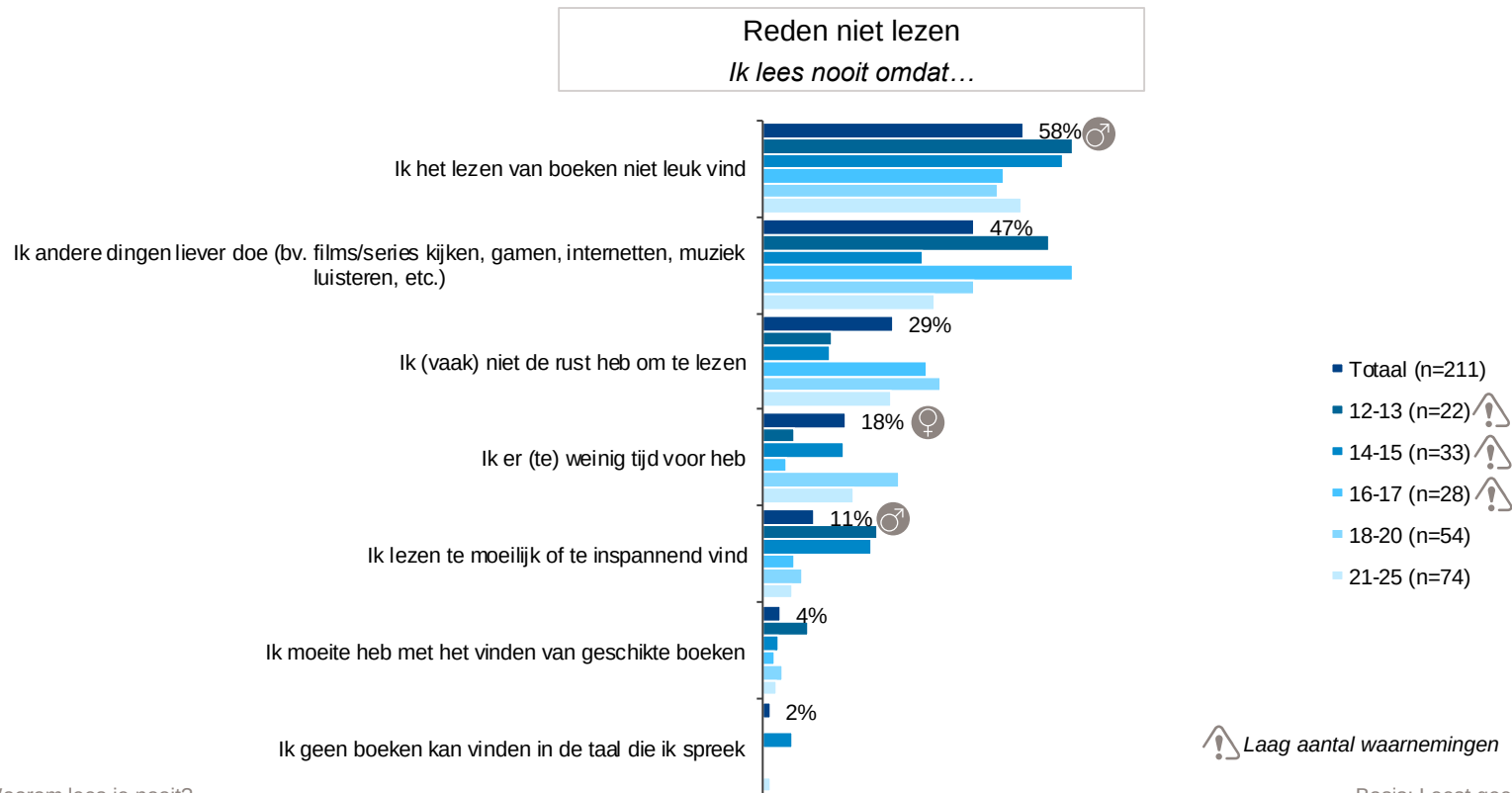
Leesfrequentie vrije tijd

Achtergrond

Meisjes lezen vaker meerdere keren per week of dagelijks een boek dan dat jongens dat doen.

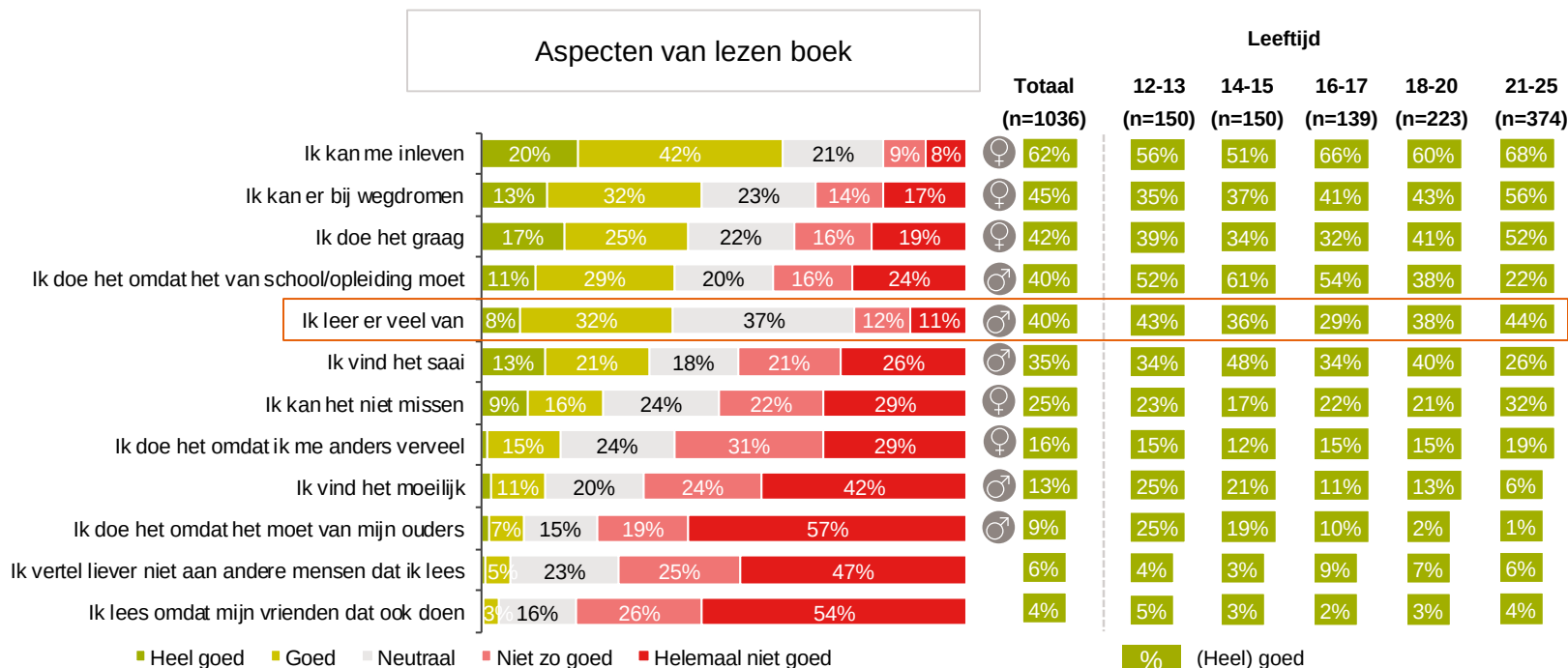

12-15 jarigen lezen vaker niet omdat ze het nog lastig vinden terwijl 16-20 jarigen er vaker niet de rust voor hebben

40% van de jongeren ervaart het lezen van een boek als zijnde leerzaam

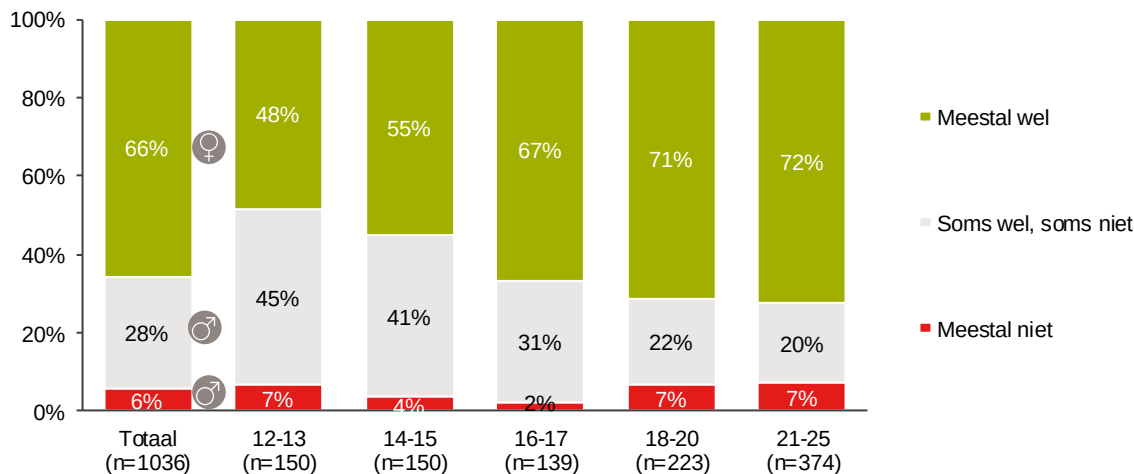
Meerderheid van jongeren vindt dat er voldoende boeken beschikbaar zijn voor hun leeftijdsgroep

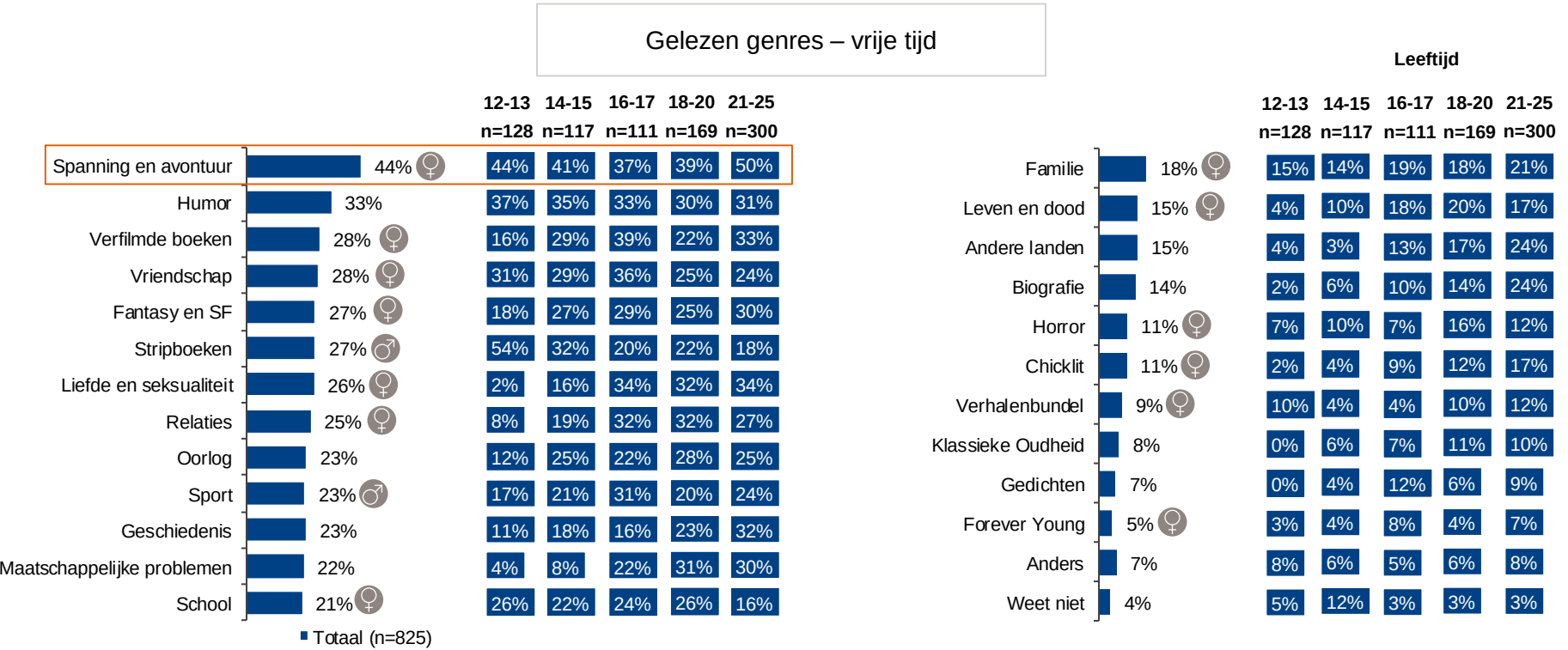
Voldoende boeken voor mijn
leeftijdsgroep

Achtergrond

Jongeren van 16 jaar en ouder geven vaker aan dat er voldoende boeken zijn te vinden voor hun leeftijdsgroep dan 12-15 jarigen.

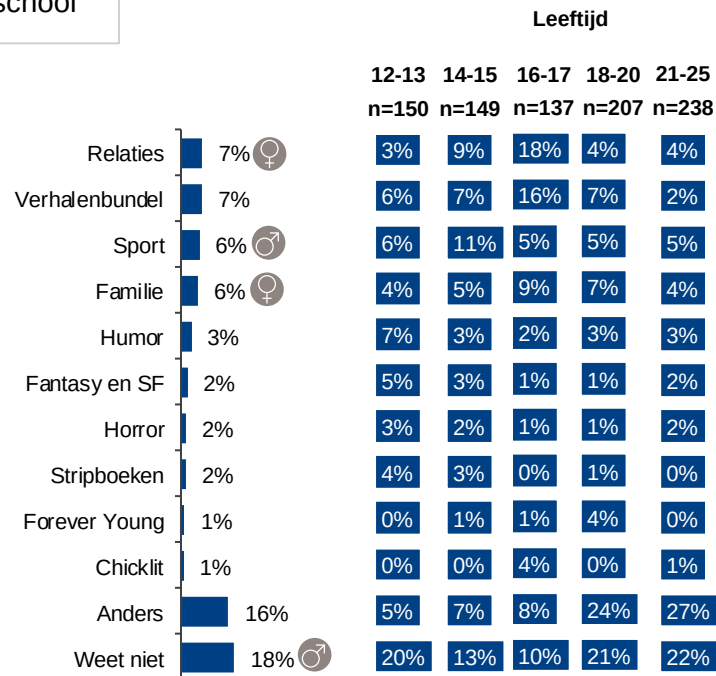
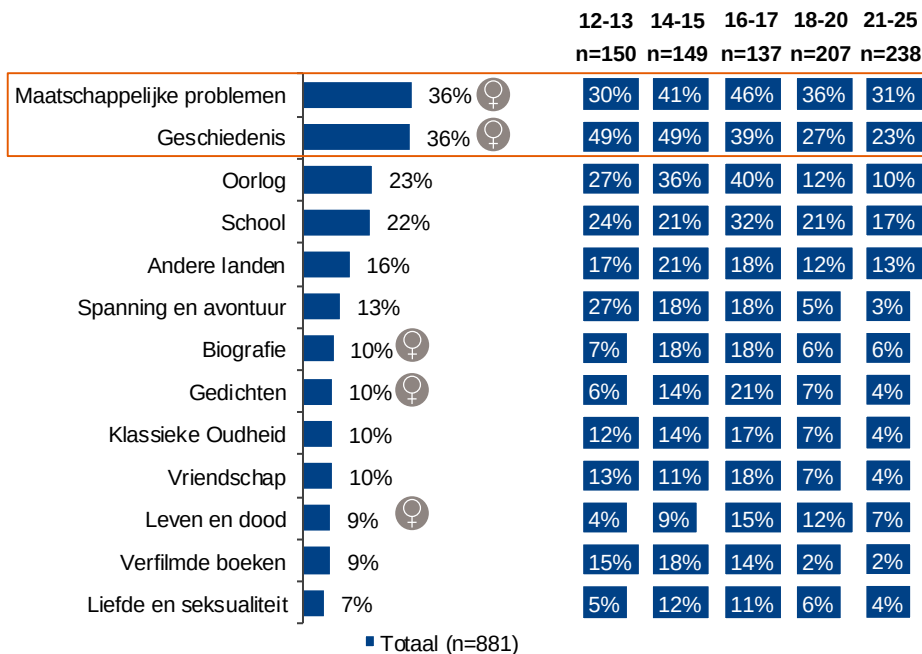
Spanning en avontuur onder alle leeftijden veel gelezen genre in vrije tijd

Meest gelezen genres verplicht voor school zijn maatschappelijke problemen en geschiedenis

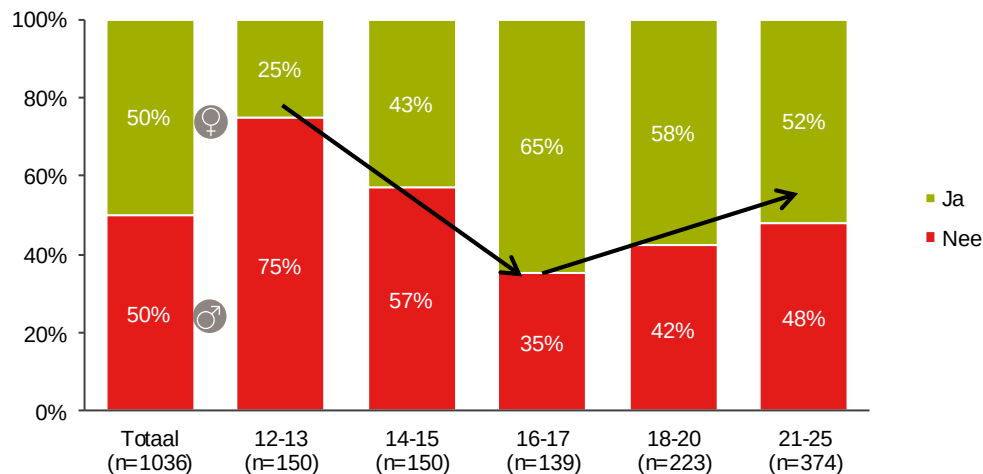
Gelezen genres – verplicht voor school

De helft van de jongeren is bekend met young adult boeken; bekendheid neemt toe tot en met 17 jaar

Bekendheid young adult boeken

Young adult boeken vooral in trek bij 16-20 jarigen; 12-13 jarigen lezen de boeken nog vrijwel niet maar hebben er wel interesse in

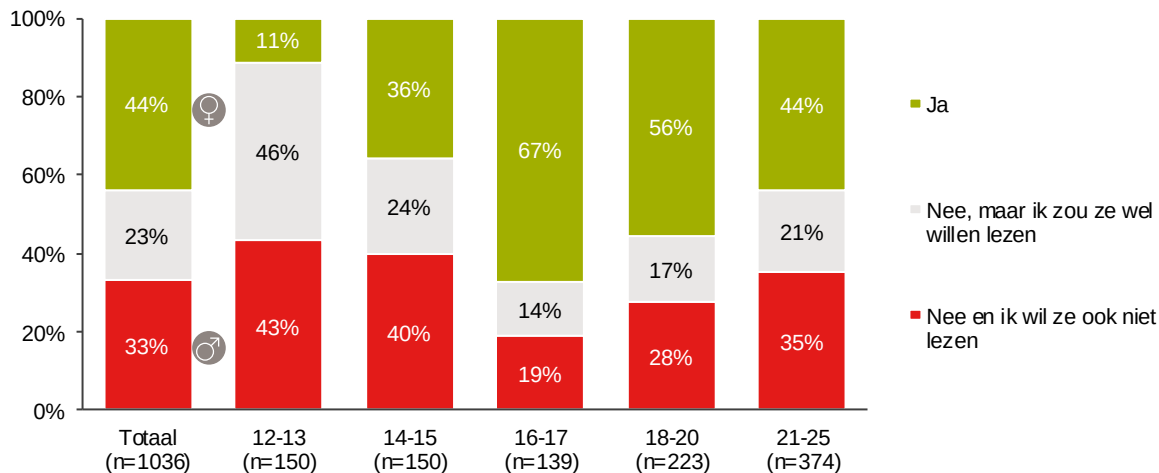

Lezen van young adult boeken

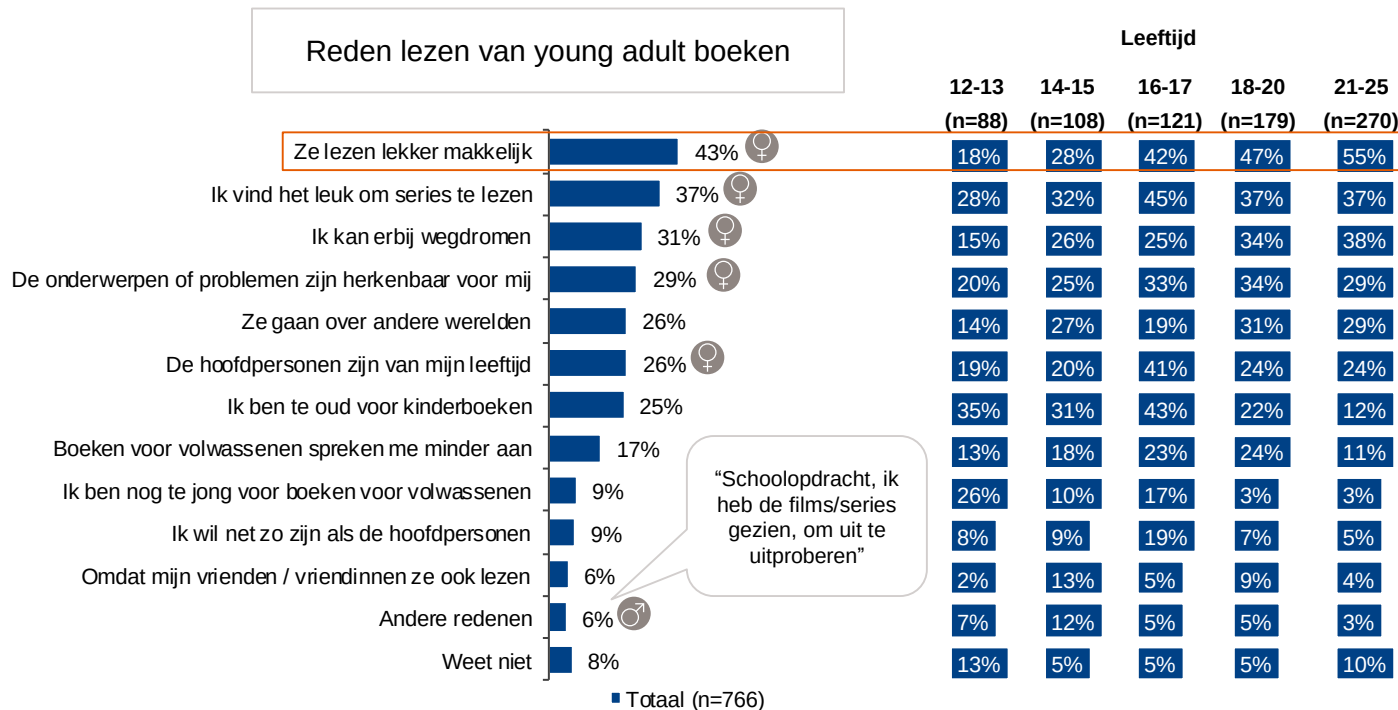
Achtergrond

Meisjes geven in grotere mate aan young adult boeken te lezen.

16-17 jarigen geven vaker aan young adult boeken te lezen dan de andere leeftijdsgroepen.

‘Het lekker makkelijk lezen’ belangrijkste reden voor lezen van young adult boeken

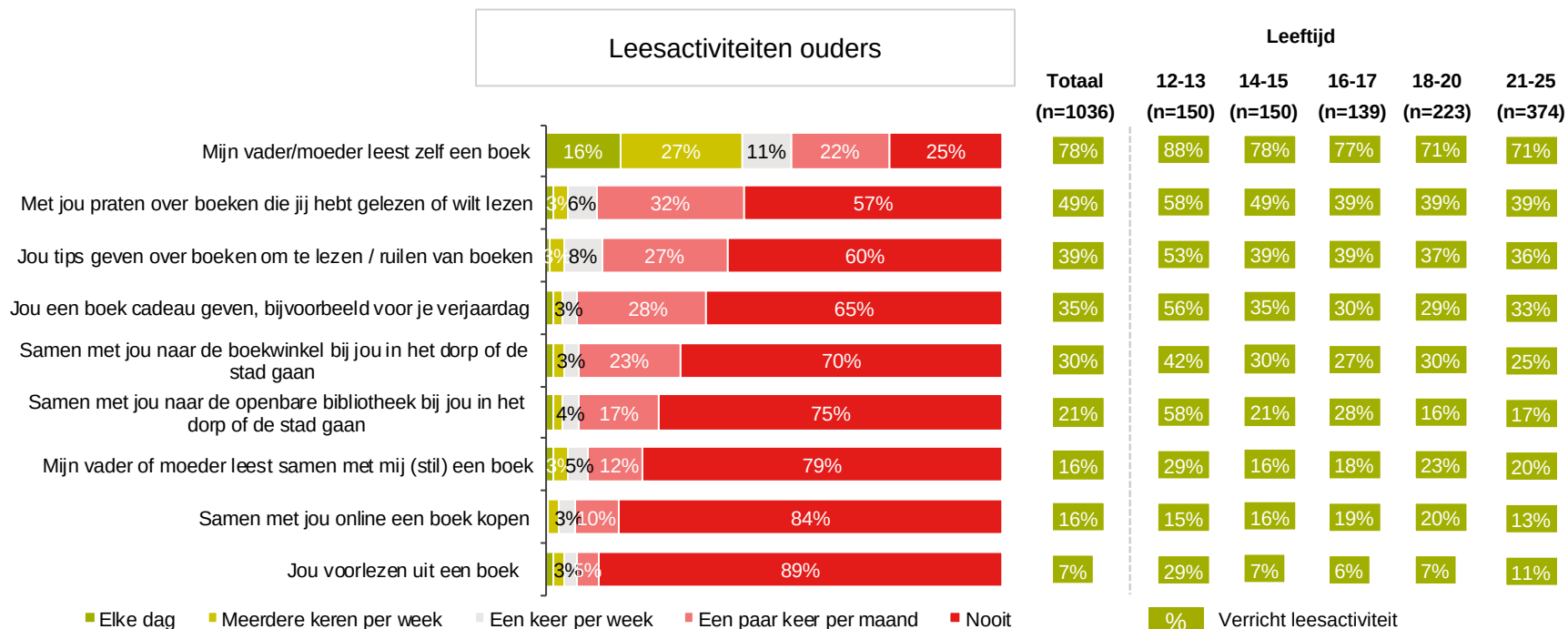
B10: Kun je aangeven waarom je young adult boeken leest/zou willen lezen?

© GfK June 1, 2018 | Boekenbranche M44

Basis: Leest young adult boeken of zou ze willen lezen

Leessocialisatie/Leescultuur

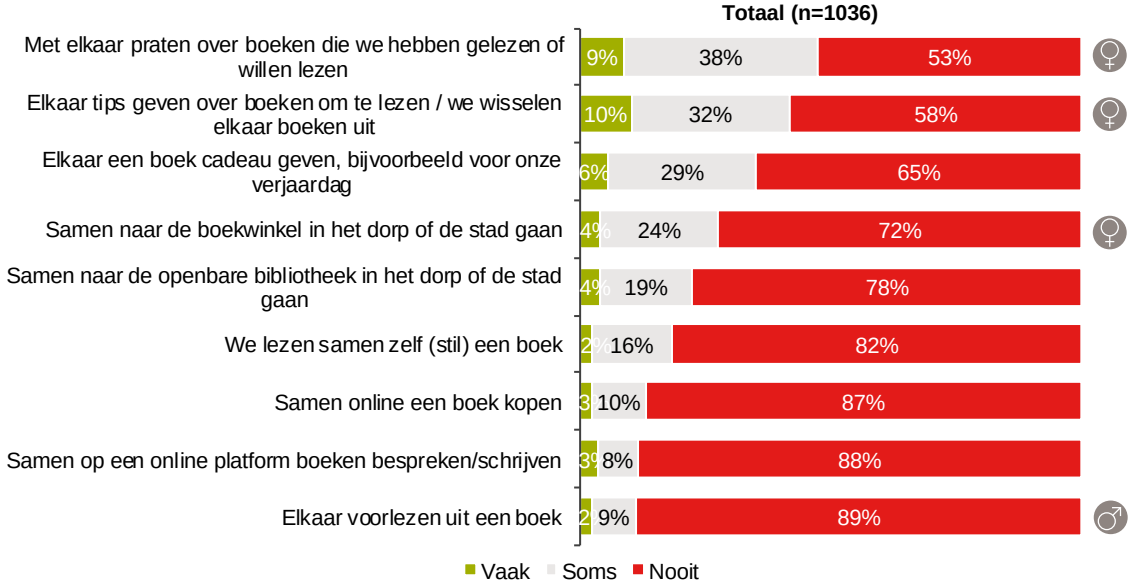
Jongeren ondernemen weinig leesactiviteiten samen met hun ouders

Bijna de helft van de jongeren praat wel eens met vrienden en/of vriendinnen over boeken die ze gelezen hebben of willen gaan lezen

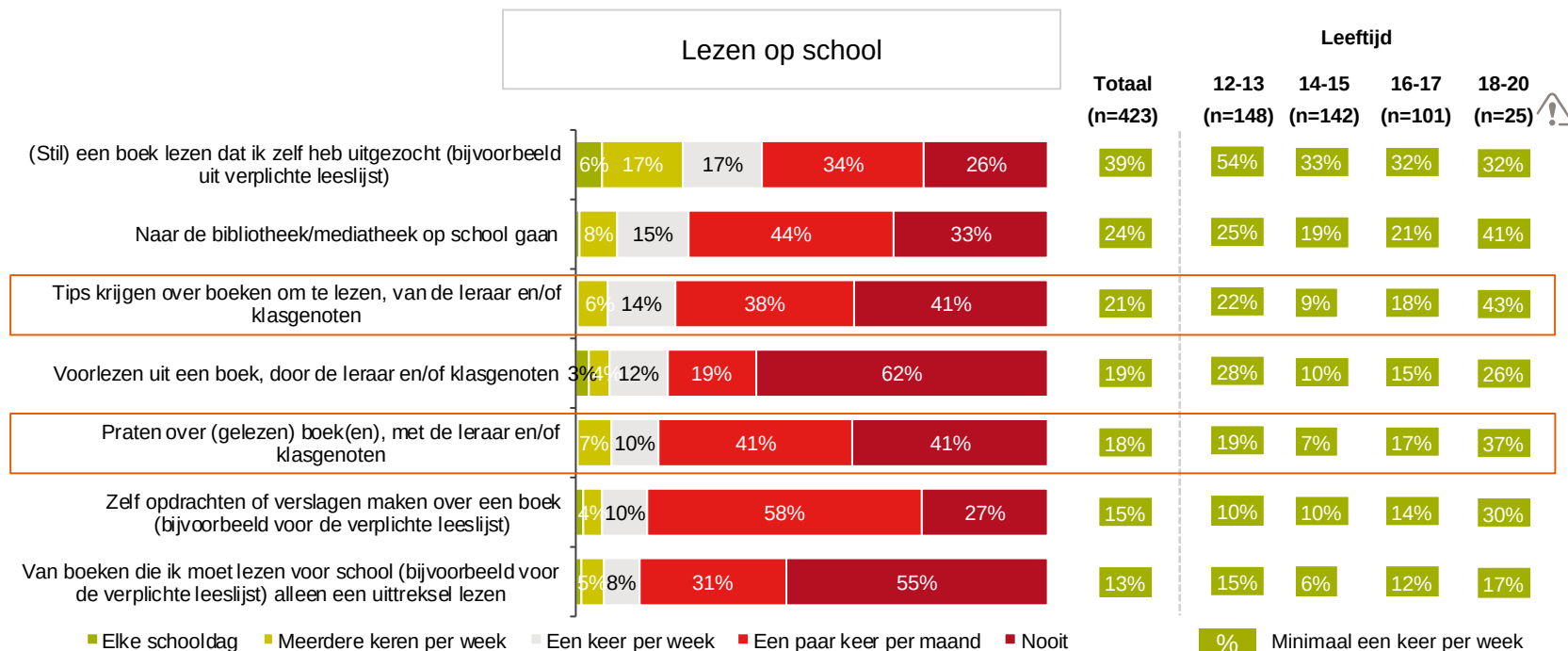

Leesactiviteiten vrienden en/of vriendinnen

Leeftijd				
12-13 (n=150)	14-15 (n=150)	16-17 (n=139)	18-20 (n=223)	21-25 (n=374)
50%	46%	40%	47%	50%
39%	32%	35%	45%	47%
31%	19%	33%	37%	42%
23%	15%	30%	32%	31%
38%	20%	33%	21%	14%
24%	17%	17%	16%	19%
7%	6%	10%	16%	17%
11%	11%	8%	15%	11%
21%	5%	9%	12%	10%
%	Vaak/ soms			

Ruim een vijfde van de scholieren leest op school meerdere keren per week een boek dat ze zelf hebben uitgezocht

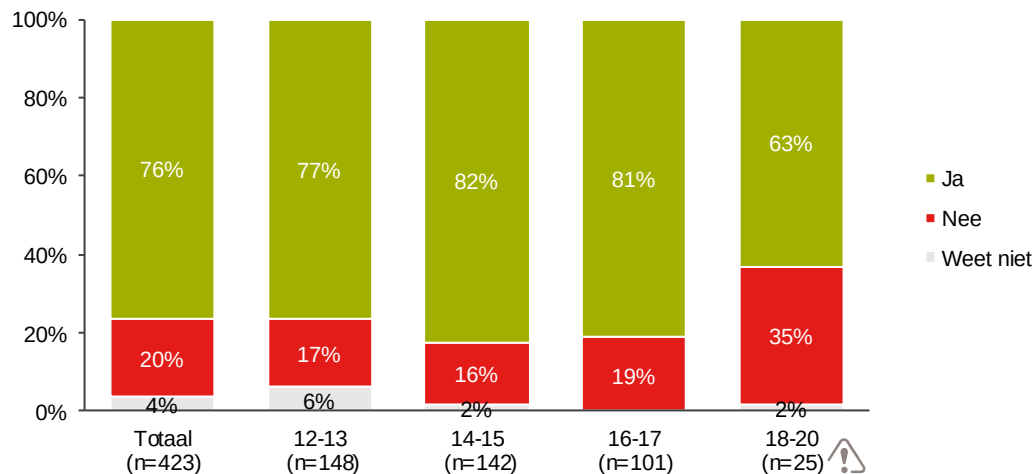

⚠ Laag aantal waarnemingen

Bij meer dan driekwart van de scholieren is er op school een bibliotheek of mediatheek aanwezig

Aanwezigheid bibliotheek of mediatheek

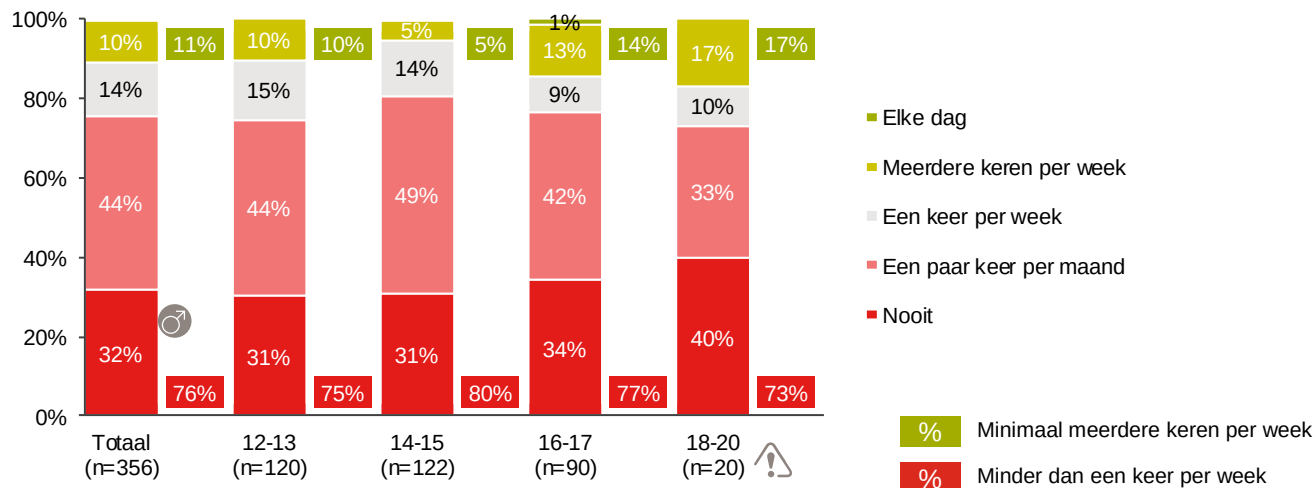

⚠️ Laag aantal waarnemingen

Een kwart van de scholieren - die een schoolbibliotheek of mediatheek op school heeft - bezoekt deze minimaal eens per week

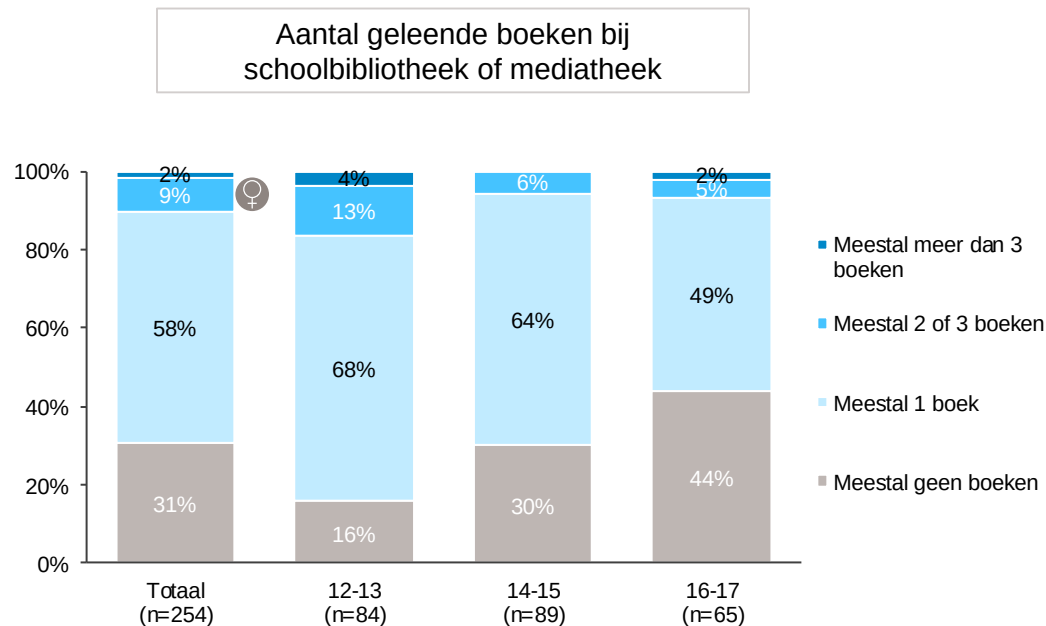

Op eigen initiatief naar de
schoolbibliotheek of mediatheek

Laag aantal waarnemingen

Meer dan de helft van de bezoekers aan schoolbibliotheek of mediatheek leent bij een bezoek één of meerdere boeken

Inspireren en informeren

Sociale media zijn voor jongeren de voornaamste bron om aan nieuws te komen, gevolgd door nieuwswebsites

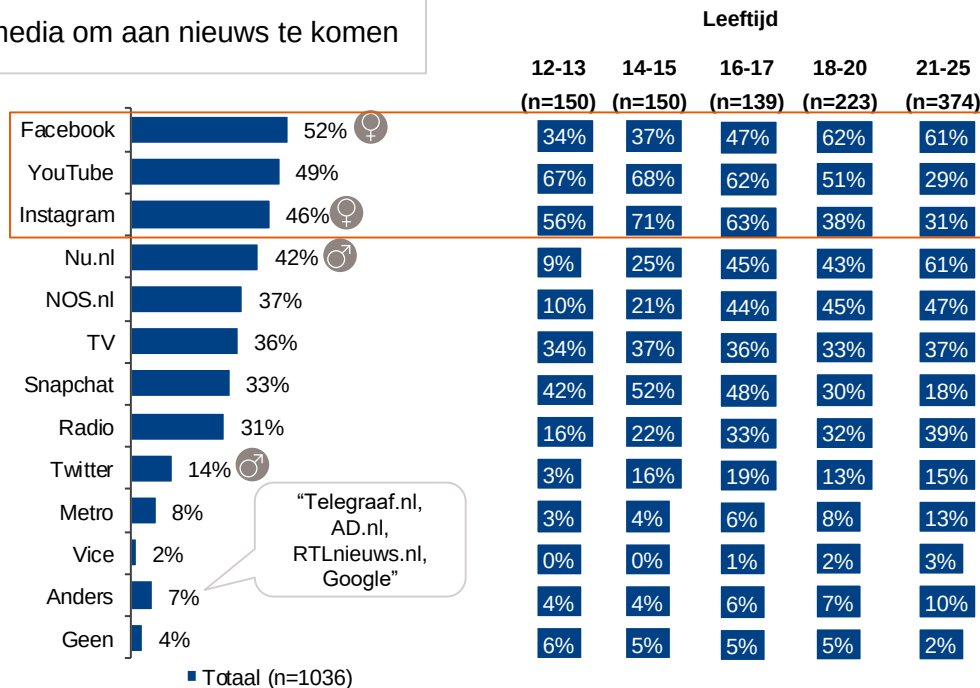
(Sociale) media om aan nieuws te komen

Achtergrond

Belangrijkste kanalen voor de 12-17 jarigen: YouTube, Instagram en Snapchat.

Belangrijkste kanalen voor 18-25 jarigen: Facebook, Nu.nl en NOS.nl.

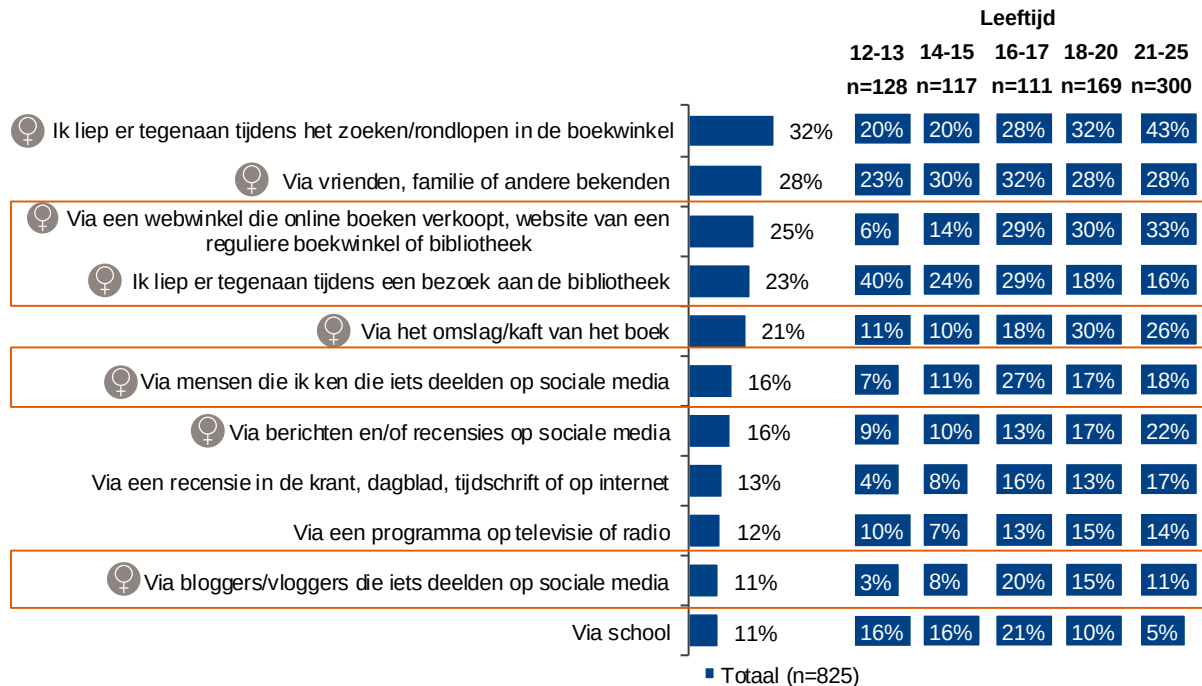
21-25 jarigen gebruiken vaker 'Nu.nl' dan jongeren van 12-20 jaar.

Naarmate men ouder wordt gaat de online boekwinkel een grotere rol spelen als het gaat om inspiratie voor lezen in de vrije tijd

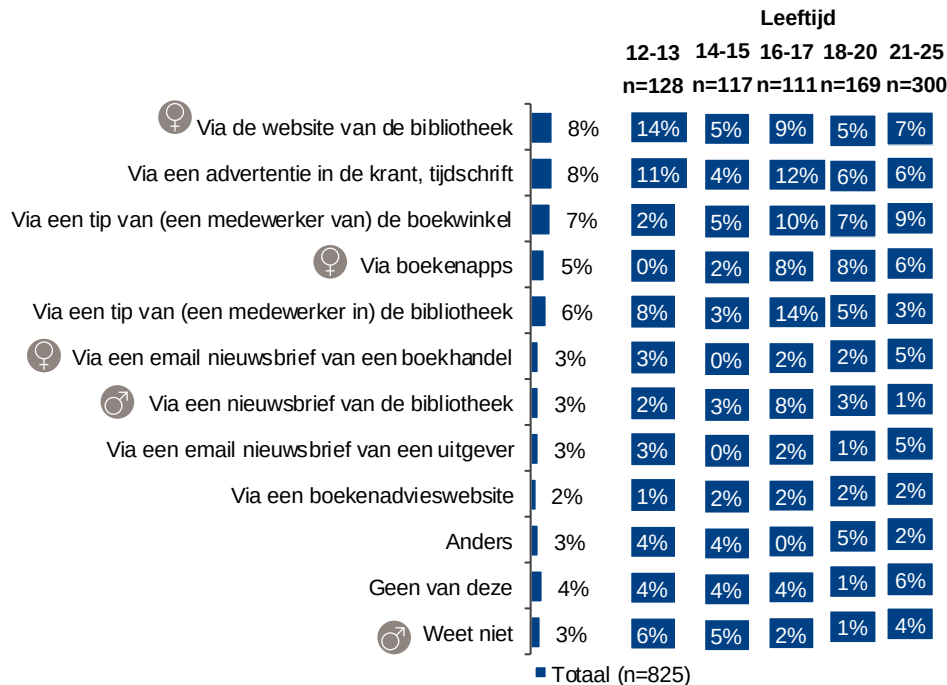
Inspiratie/ informatie bij uitzoeken boek (1/2)

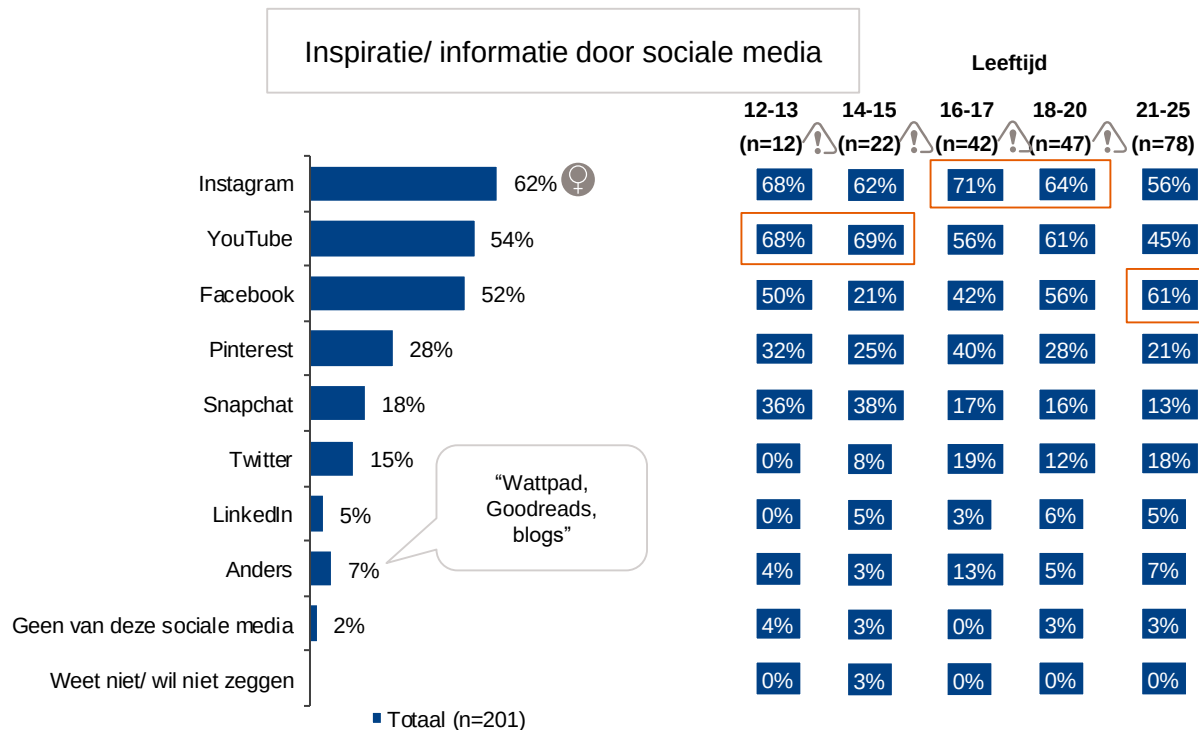
Nieuwsbrieven vormen vrijwel geen inspiratiebron voor hen die in hun vrije tijd lezen

Inspiratie/ informatie bij uitzoeken boek (2/2)

Type sociale media om zich te laten informeren & inspireren verschilt per leeftijdsgroep

! Laag aantal waarnemingen

F02: Kan je hieronder aangeven via welke sociale media/websites je geïnspireerd/geïnformeerd wordt?

© GfK June 1, 2018 | Boekenbranche M44

Basis: Informeren/inspireren via sociale media

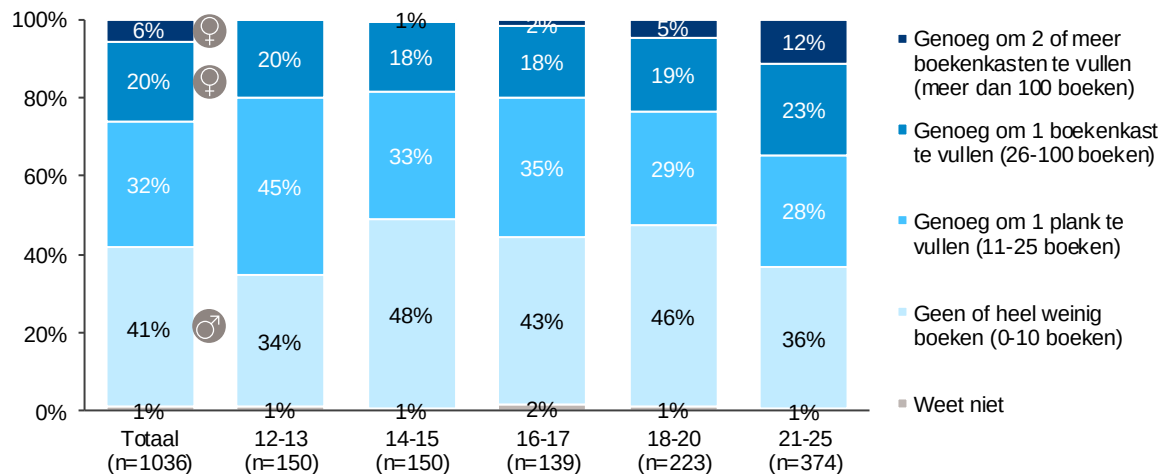
Een kwart van de jongeren beschikt over zoveel boeken dat ze er een hele boekenkast of meer mee zouden kunnen vullen

Aantal boeken in bezit*

Achtergrond

Jongeren van 21-25 jaar hebben vaker genoeg boeken om twee of meer boekenkasten te vullen.

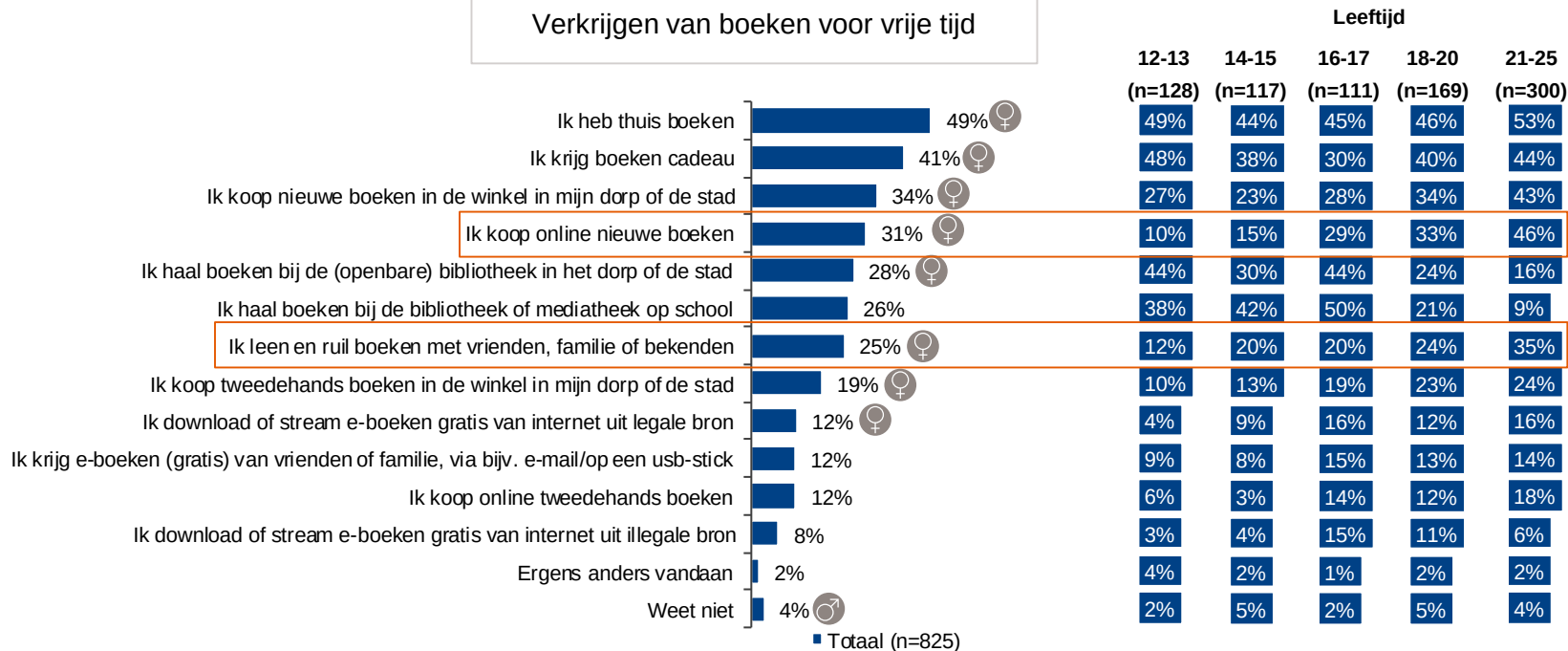
* Enkel boeken die men in zijn of haar vrije tijd leest en enkel eigen boeken en niet boeken van anderen in het huishouden

Basis: Alle respondenten

Het online kopen van nieuwe boeken en het onderling ruilen neemt toe naarmate de vrije tijd lezer ouder wordt

Verkrijgen van boeken voor vrije tijd

Digitaal lezen

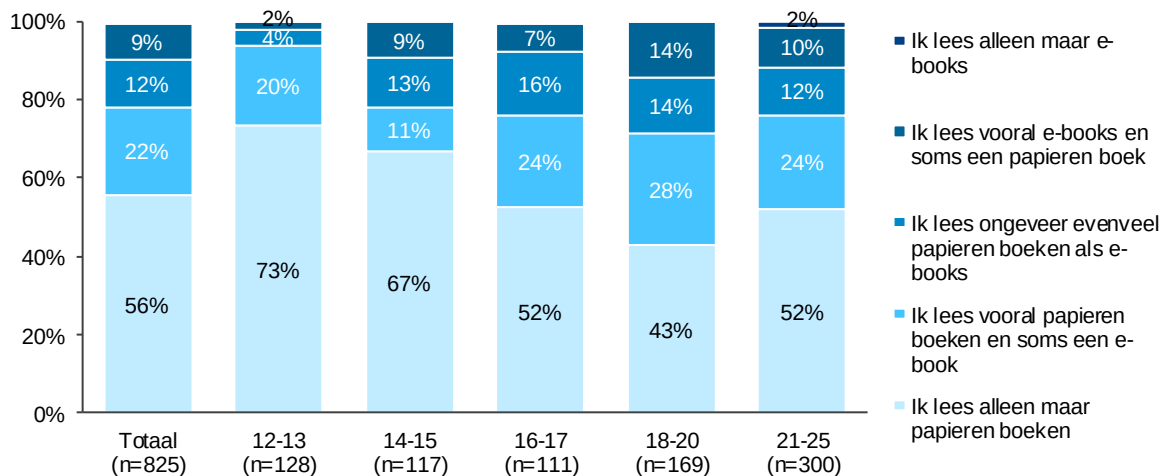
Aandeel lezers dat in vrije tijd wel eens een e-book leest hoger onder 16-plussers

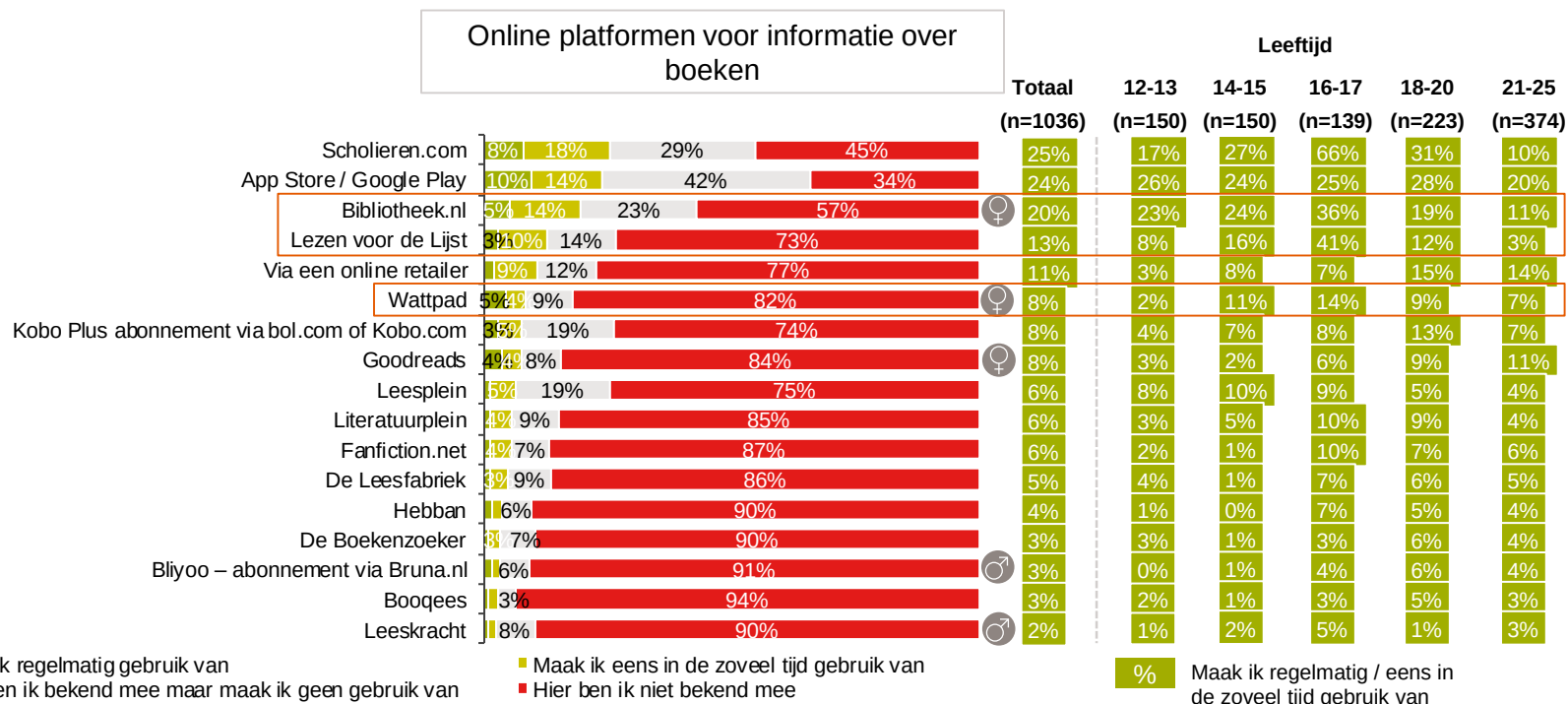
E-books versus papieren boeken

Achtergrond

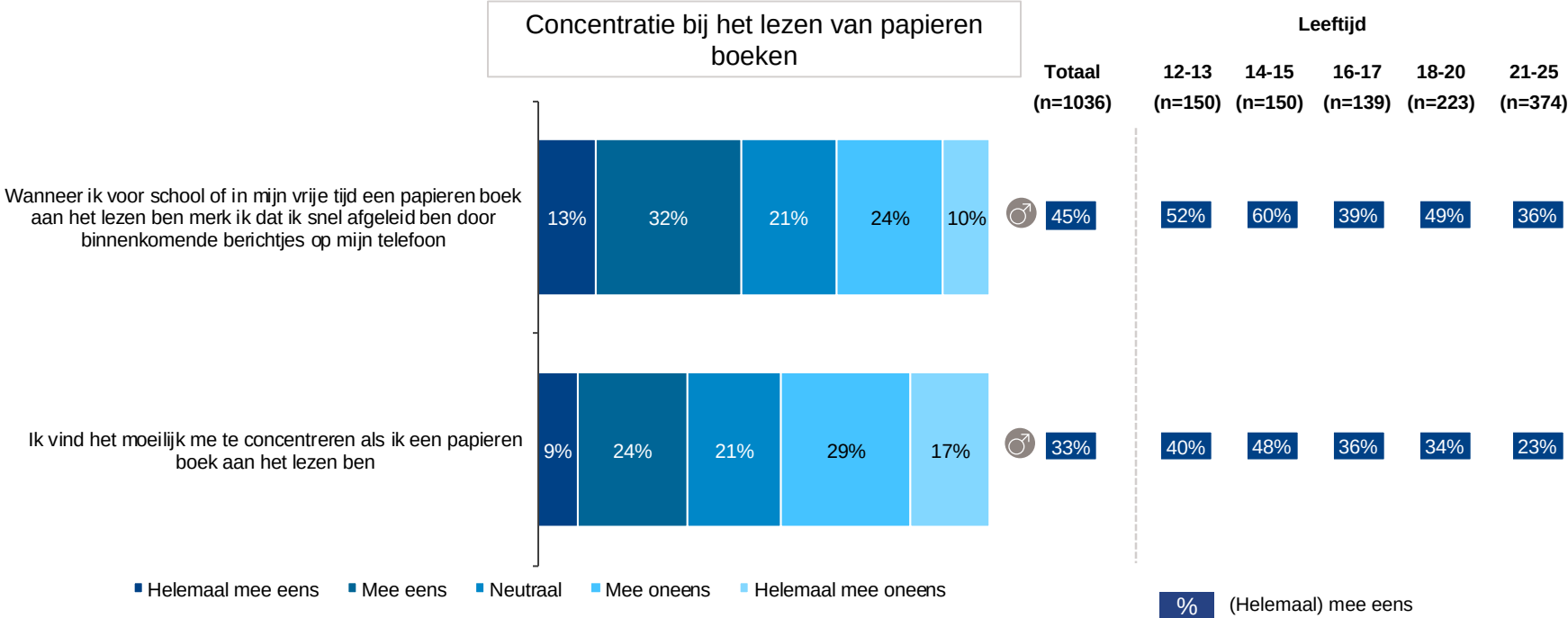
12-15 jarigen lezen vaker alleen maar papieren boeken.

Van specifieke leesplatformen wordt 'scholieren.com' het meest geraadpleegd; deze site is vooral populair bij 16-17 jarigen

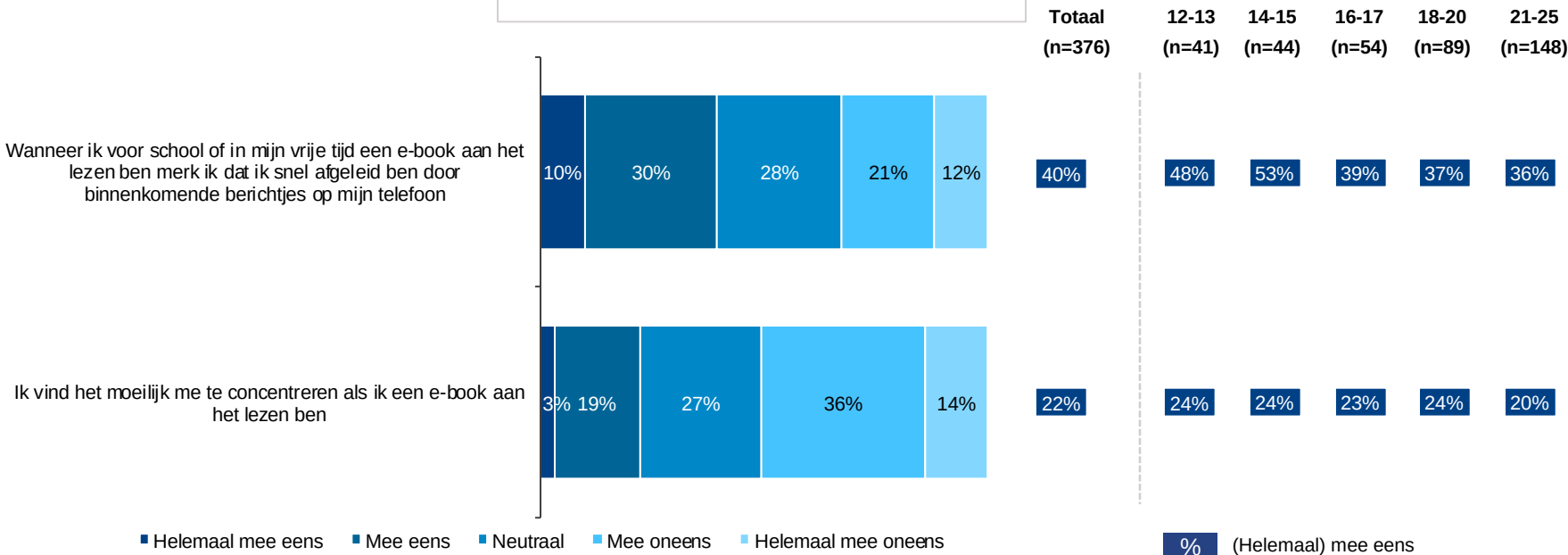
De groep jongeren tot en met 15 jaar heeft vaker concentratieproblemen tijdens het lezen van een papieren boek

Meer dan een derde van de e-book lezers is tijdens het lezen van een e-book snel afgeleid door binnenkomende berichtjes op de telefoon

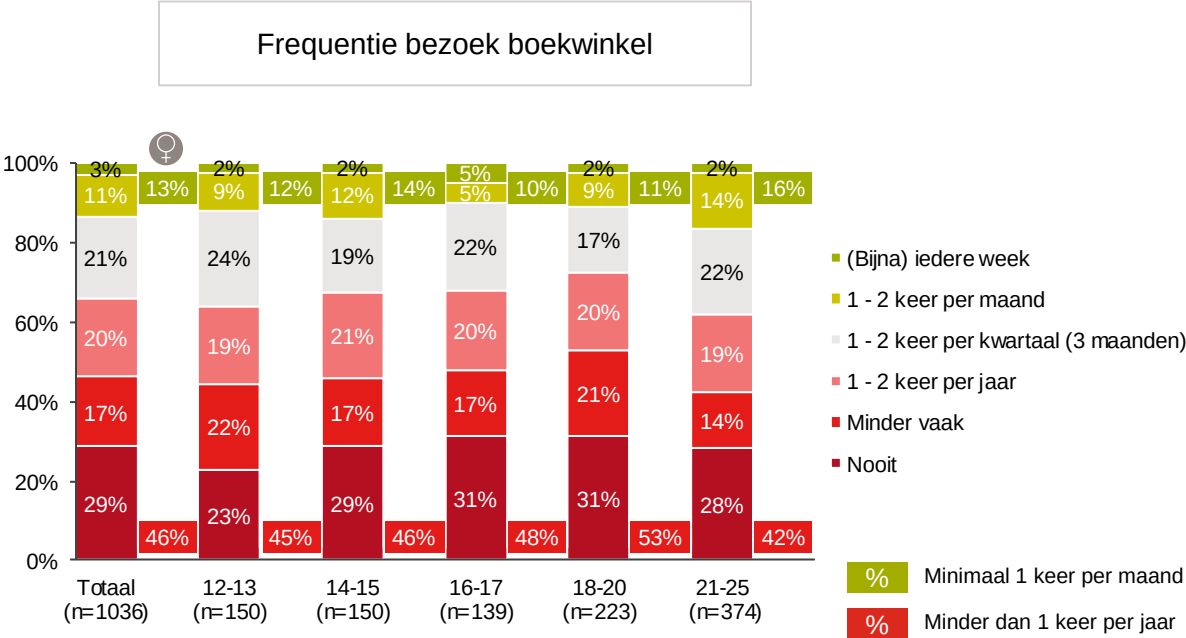

Concentratie bij het lezen van e-books

Boekwinkelbezoek

Een derde van de jongeren bezoekt minimaal eens per kwartaal een boekwinkel

Het online kopen van boeken neemt toe naarmate men ouder wordt; de jongste groep (12-13 jaar) koopt voornamelijk in de fysieke boekwinkel

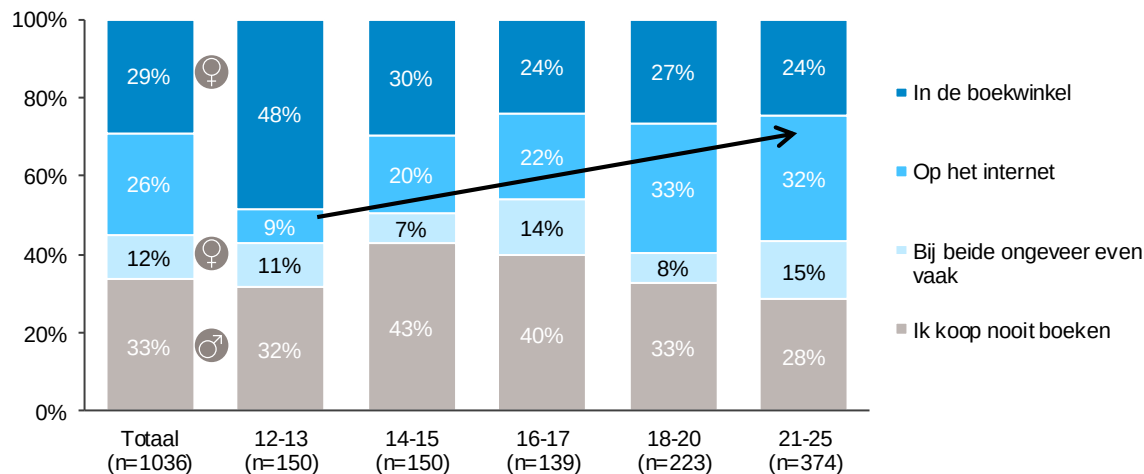

Kopen van boeken

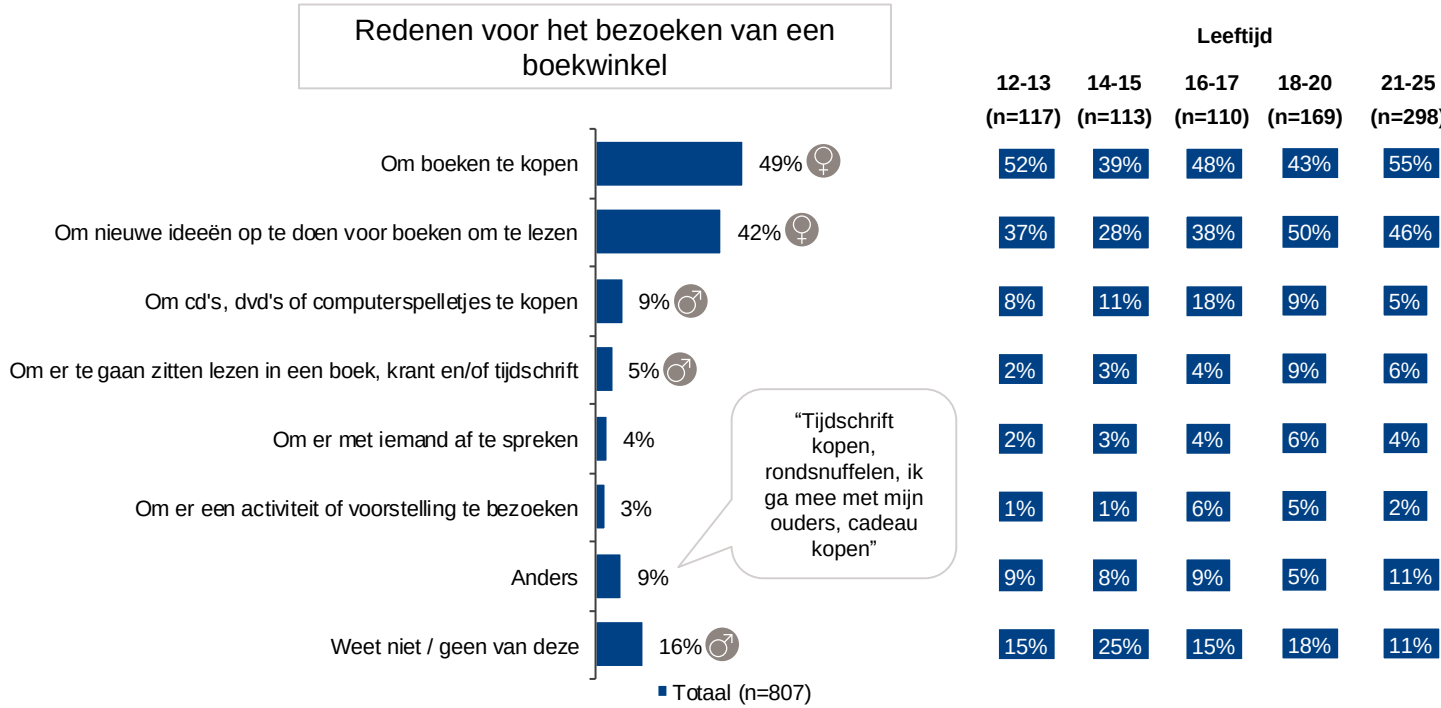
Achtergrond

18-25 jarigen kopen hun boeken vaker online dan 12-17 jarigen.

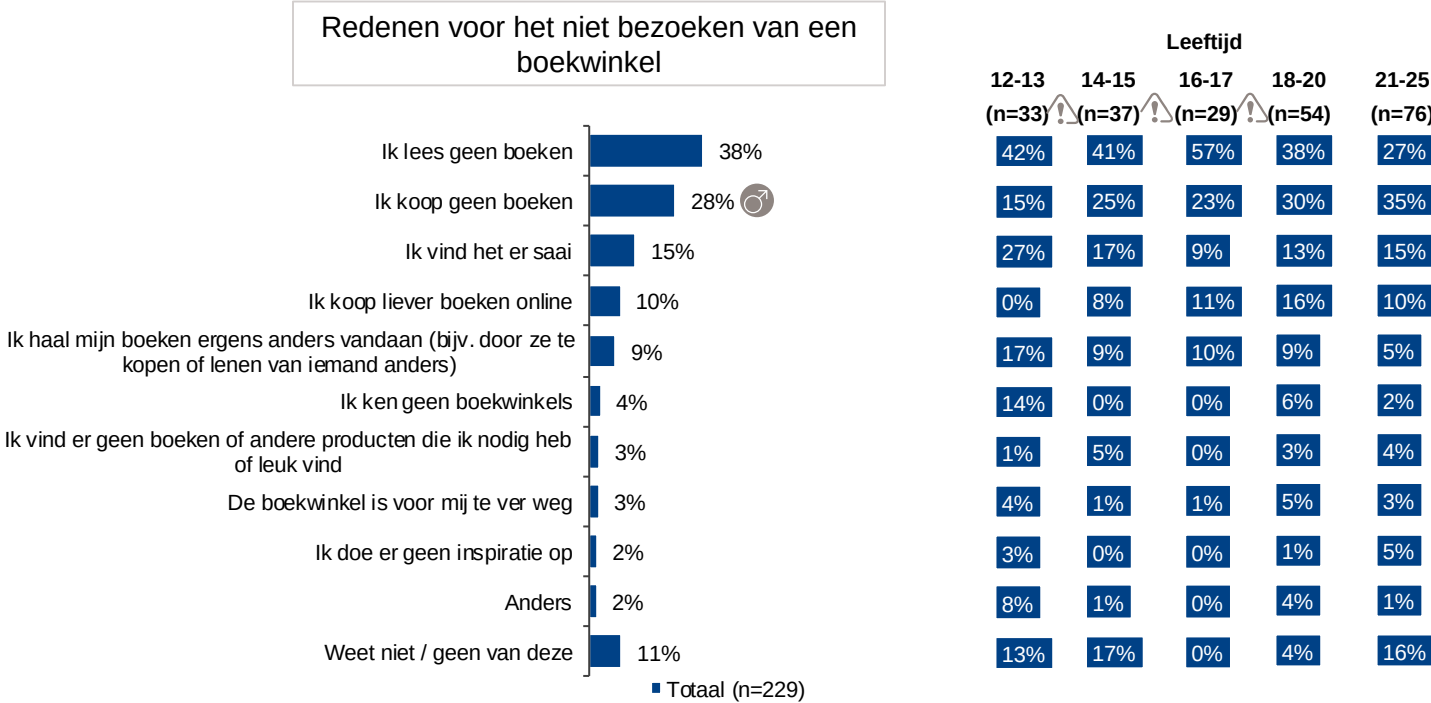
12-13 jarigen kopen hun boeken vaker in de boekwinkel.

Fysieke boekwinkel wordt vooral bezocht om boeken te kopen, maar speelt ook een belangrijke rol voor het opdoen van nieuwe ideeën

Het niet lezen of kopen van boeken belangrijkste redenen om niet naar de boekwinkel te gaan

! Laag aantal waarnemingen

Bibliotheekbezoek

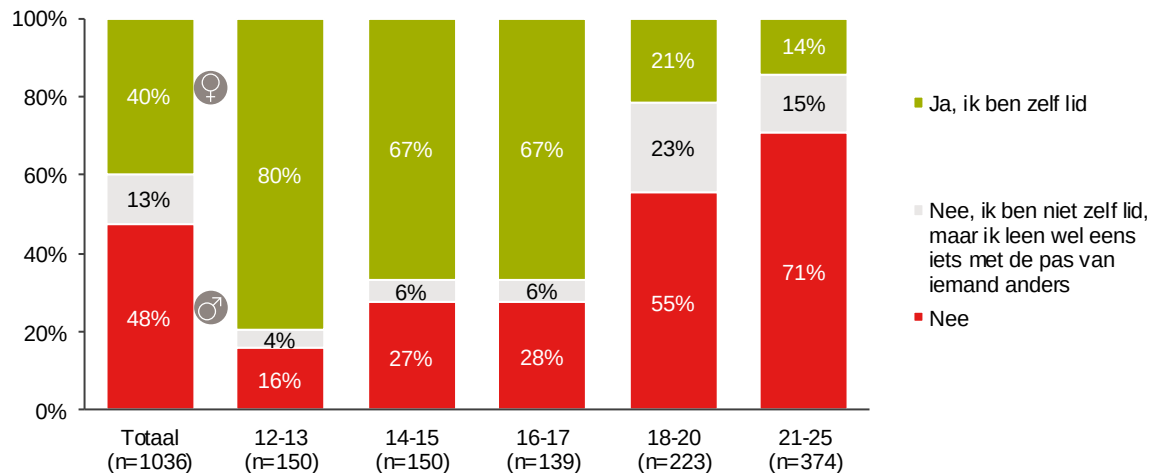
In de groep 12-17 jarigen is meer dan de helft lid van de bibliotheek;
onder 12-13 jarigen is dit zelfs meer dan driekwart

Lidmaatschap openbare bibliotheek

Achtergrond

12-17 jarigen zijn vaker zelf lid van de bibliotheek dan jongeren van 18-25 jaar.

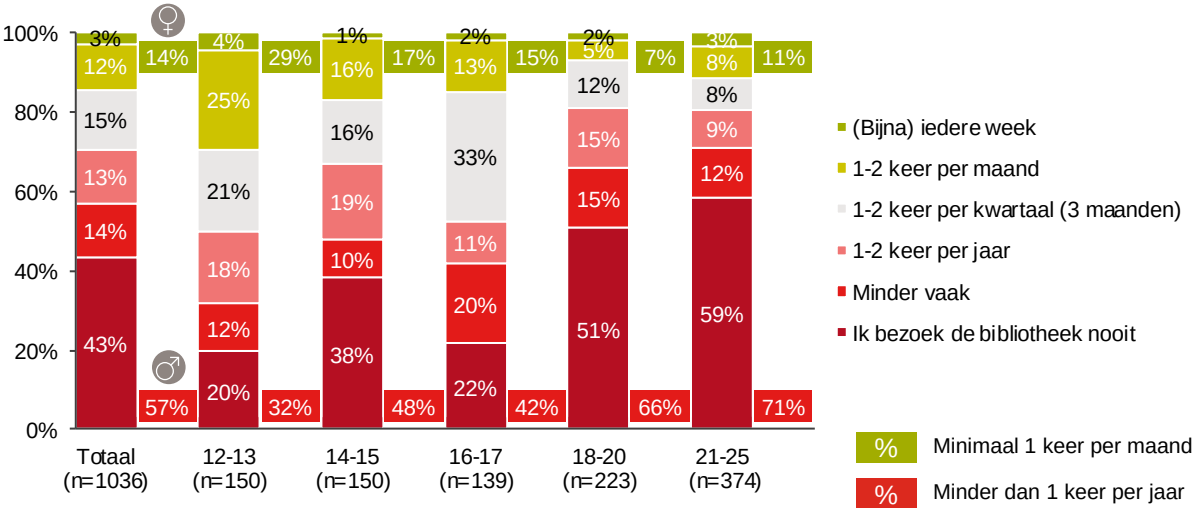

Frequent bezoek bibliotheek het hoogst bij de jongste groep (12-13 jaar) gevolgd door de 14-15 jarigen

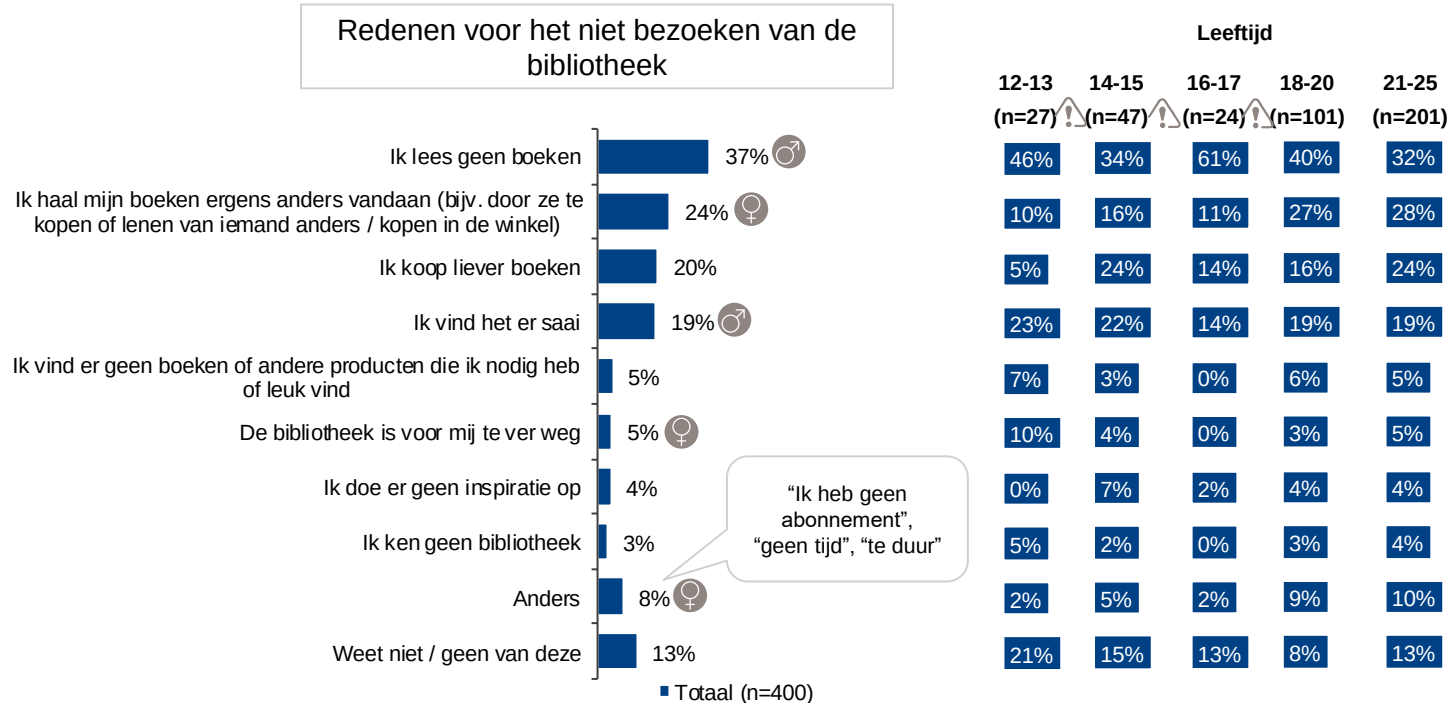

Frequentie bezoek bibliotheek

Achtergrond
12-13 jarigen gaan vaker naar de bibliotheek dan jongeren van 14 jaar en ouder.

Belangrijkste redenen om de bibliotheek niet te bezoeken zijn dat men geen boeken leest, ze ergens anders vandaan haalt of ze liever meteen koopt

! Laag aantal waarnemingen

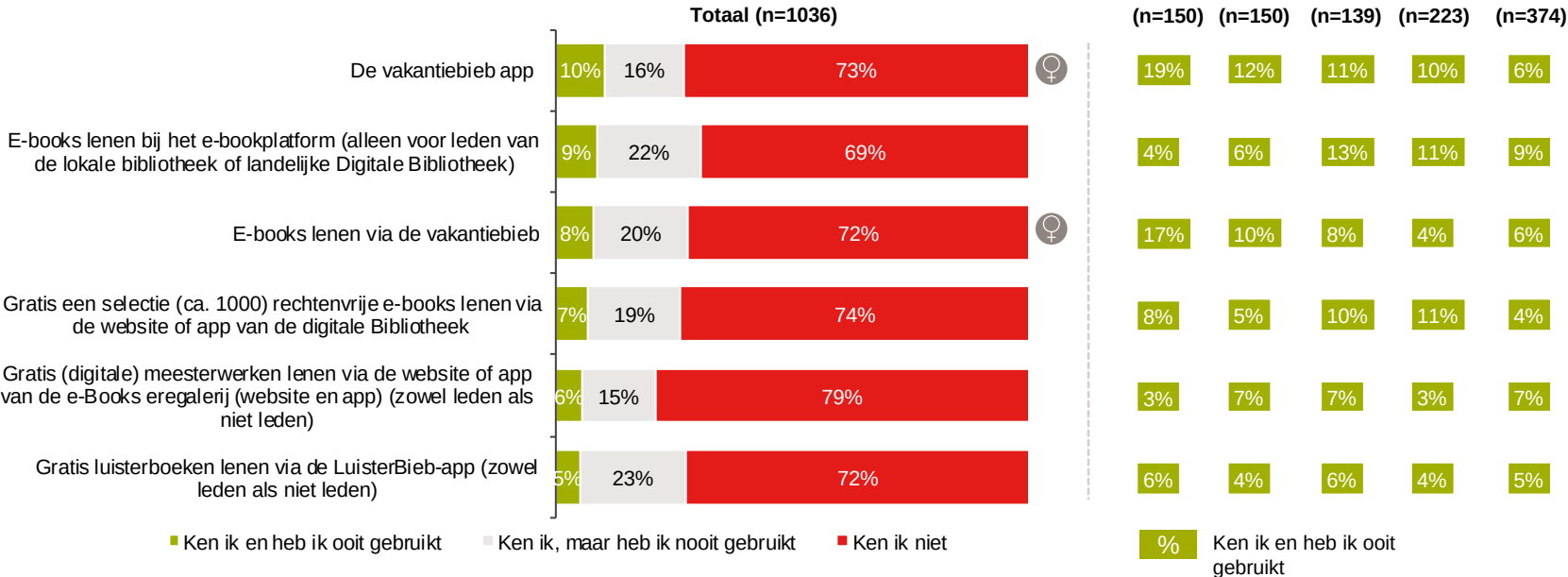
Het lenen en inleveren van boeken is onder bibliotheekbezoekers bij uitstek de belangrijkste reden om een bibliotheek te bezoeken

Veel mogelijkheden om e-books te lenen genieten nog weinig bekendheid

E-books lenen bij de bibliotheek

H02: Kan je van onderstaande mogelijkheden aangeven of je ze kent en wel eens gebruikt hebt voor het lenen van e-books?

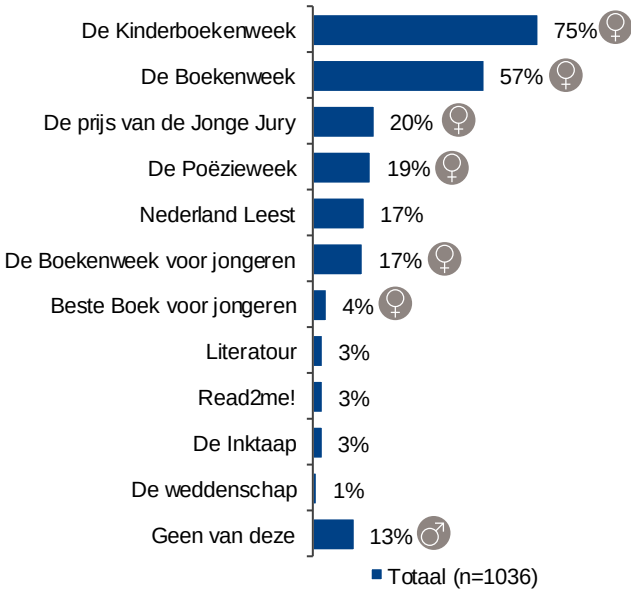
Basis: Alle respondenten

Leesbevorderingscampagnes

De Kinderboekenweek is het meest bekend onder jongeren, gevolgd door de Boekenweek

Bekendheid activiteiten

Achtergrond

16-17 jarigen zijn beter bekend met Read2me! dan de andere leeftijdsgroepen.

Leeftijd				
12-13	14-15	16-17	18-20	21-25
(n=150)	(n=150)	(n=139)	(n=223)	(n=374)
82%	82%	79%	69%	71%
46%	43%	68%	51%	65%
6%	17%	32%	24%	20%
10%	15%	28%	20%	20%
10%	10%	17%	16%	23%
12%	9%	24%	18%	17%
2%	1%	8%	6%	4%
0%	2%	7%	4%	3%
0%	2%	10%	2%	2%
0%	1%	5%	6%	2%
3%	1%	2%	1%	1%
11%	10%	10%	18%	14%

Associaties bij de verschillende campagnes

Associaties De Boekenweek voor jongeren

*“Een **boekenweek** waarbij boeken voor jongeren in de spotlight staan”*

*“**Beste boeken** voor jongeren”*

*“Goed initiatief, **betrekt jongeren** meer met het lezen en is specifiek gericht op een doelgroep wat de effectiviteit verbeterd”*

*“Een week waarin door veel schrijvers, boekwinkels etc. wordt geprobeerd jongeren **meer te laten lezen**”*

*“Een **tour** met **literatuur** boeken. Een soort bus die langs plekken gaat om bepaalde boeken te bespreken. Om er op die manier voor te zorgen dat vooral jongeren geïnteresseerd raken om die boeken te lezen”*

*“Meerdere boekwinkels afgaan met **nieuwste literatuur**”*

*“Schrijvers gaan langs bij **scholen**”*

*“**Literatuurtoer**”*

Associaties Literatuur

Associaties Beste Boek voor jongeren

*“**Beste boek** voor jongeren verkozen door een jury”*

*“Dat ze gaan kijken welk boek de jongeren het leukste vinden en dat boek krijgt dan een **prijs**”*

*“Een speciaal geselecteerd boek **speciaal voor jongeren** gemaakt en leesbaar voor die categorie”*

*“**Literatuurprijs**”*

I02a: Waar denk je aan bij De Boekenweek voor jongeren?

I02b: Waar denk je aan bij Literatuur?

I02c: Waar denk je aan bij: Beste Boek voor jongeren?

Basis I02a: Heeft wel eens gehoord van De Boekenweek voor jongeren (n=196)

Basis I02b: Heeft wel eens gehoord van Literatuur (n=38)

Basis I02c: Heeft wel eens gehoord van Beste Boek voor jongeren (n=53)

Associaties bij de verschillende campagnes

Associaties De Boekenweek voor jongeren

I02a: Waar denk je aan bij De Boekenweek voor jongeren?

I02b: Waar denk je aan bij Literatuur?

I02c: Waar denk je aan bij: Beste Boek voor jongeren?

Associaties Literatuur

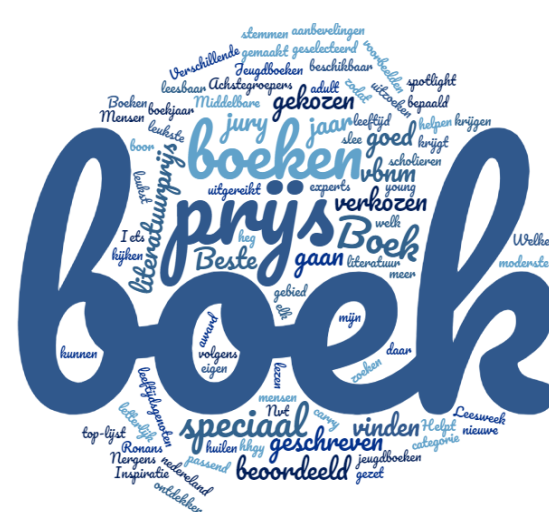

Basis I02a: Heeft wel eens gehoord van De Boekenweek voor jongeren (n=196)

Basis I02b: Heeft wel eens gehoord van Literatuur (n=38)

Basis I02c: Heeft wel eens gehoord van Beste Boek voor jongeren (n=53)

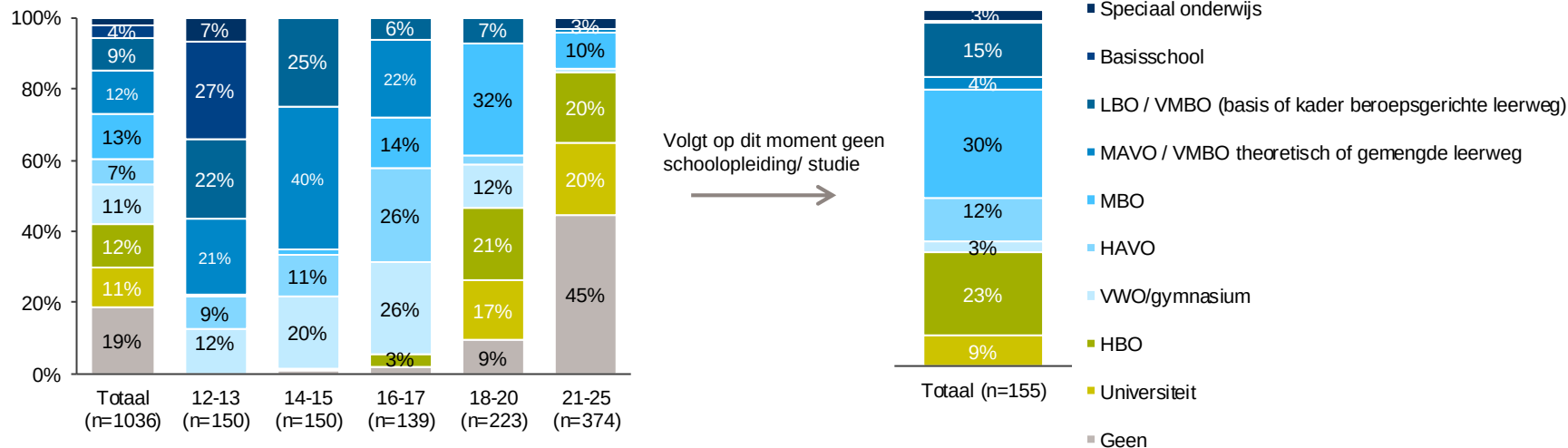
Associaties Beste Boek voor jongeren

Bijlagen

Achtergrondinformatie

Schoolopleiding/ studie

A01: Welke schoolopleiding of studie volg je op dit moment?

A02: Je hebt aangegeven dat je geen schoolopleiding of studie volgt. Wat is de hoogste opleiding die je hebt afgerond?

Onderzoeksverantwoording

Certificering

GfK heeft kwaliteit hoog in het vaandel. GfK werkt volgens vaste procedures en leidt medewerkers op om op juiste wijze onze producten diensten te leveren. Op die manier garanderen we de beste kwaliteit.

- GfK hanteert een kwaliteitssysteem dat voldoet aan de eisen van
 - ISO 9001:2015 (de standaard voor een kwaliteitsmanagementsysteem)
 - ISO 20252:2012 (de standaard voor het uitvoeren van marktonderzoeksprojecten en kwaliteitsbewaking in het algemeen binnen marktonderzoekbureaus) en
 - ISO 26362:2009 (de standaard voor het opzetten en exploiteren van acces-panels).
- Internationaal is GfK lid van de [ICC / ESOMAR](#) (The World Association of Research Professionals), dit is de overkoepelende organisatie van marktonderzoekbureaus.
- Op lokaal niveau is GfK lid van de [MOA](#), Center for Information Based Decision Making & Marketing Research. Dit is een vereniging van bedrijven en instellingen die zich bezighouden met Market Research, Digital Analytics, Marketing Intelligence en Beleidsonderzoek.
- GfK volgt de [gedragscode voor onderzoek en statistiek](#), handelt strikt volgens de [Wet Bescherming Persoonsgegevens](#) (wpb) en is ingeschreven bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).